

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda
Development Consultants
Az M&E Csoport tagja

A TURISZTIKAI VONZERŐ FELHASZNÁLÁSA FOGLALKOZTATÁSRA A HAJDÚSZOBOSZLÓI KISTÉRSÉGBEN

FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA TÁMOP-1.4.4-08/1-2009-0016

2010. NOVEMBER

Készítette: MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda

mailbox@megakom.hu
www.megakom.hu

Tartalomjegyzék

1	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	- 5 -
2	BEVEZETŐ	- 8 -
3	ADOTTSÁGOK	- 9 -
4	A STRATÉGIAI TERVEZÉS MÓDSZERTANA	- 12 -
4.1	Kapcsolódó alapelvek.....	- 12 -
4.2	A helyi foglalkoztatási politikák lehetséges kitörési pontjai	- 13 -
4.2.1	<i>Integráltság</i>	- 13 -
4.2.2	<i>Bevonás</i>	- 13 -
4.2.3	<i>Alkalmazkodás</i>	- 17 -
4.2.4	<i>Beruházás</i>	- 18 -
4.2.5	<i>Lokalitás</i>	- 18 -
4.2.6	<i>Partnerség</i>	- 19 -
5	JÖVŐKÉP	- 20 -
6	STRATÉGIAI IRÁNYVONALAK	- 22 -
6.1	Stratégiai célok.....	- 24 -
6.1.1	Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése	- 24 -
6.1.1.1	<i>Turizmus fejlesztése</i>	- 24 -
6.1.1.2	<i>Agrárágazat fejlesztése</i>	- 25 -
6.1.1.3	<i>Szociális gazdaság erősítése</i>	- 25 -
6.1.1.4	<i>Vállalkozási környezet fejlesztése</i>	- 25 -
6.1.2	Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése	- 26 -
6.1.2.1	<i>Képzettségi szint javítása</i>	- 26 -
6.1.2.2	<i>Munkaerő-piaci reintegráció</i>	- 27 -
6.1.3	Térségi összefogás, együttműködés	- 27 -
6.1.3.1	<i>Közösségfejlesztés</i>	- 27 -
6.1.3.2	<i>Szemlélettormálás</i>	- 28 -
6.2	A stratégiai célokhoz illeszkedő prioritások és intézkedések.....	- 28 -
7	AZ INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA	- 31 -
7.1	Az intézkedések bemutatásának struktúrája.....	- 31 -
7.2	Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése	- 32 -
7.2.1	Turizmus fejlesztése	- 32 -
7.2.1.1	<i>Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése</i>	- 32 -
7.2.1.2	<i>Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása</i>	- 34 -
7.2.1.3	<i>Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése</i>	- 35 -
7.2.2	Agrárágazat fejlesztése	- 38 -
7.2.2.1	<i>Biogazdálkodás elterjesztése</i>	- 38 -

7.2.2.2	Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezések megszervezése a mezőgazdaságban	- 39 -
7.2.2.3	Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása.....	- 41 -
7.2.3	Szociális gazdaság erősítése	- 43 -
7.2.3.1	Szociális szövetkezet létrehozása.....	- 43 -
7.2.3.2	Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése	- 44 -
7.2.4	Vállalkozási környezet fejlesztése	- 46 -
7.2.4.1	Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása.....	- 46 -
7.2.4.2	Fejlesztési beruházások támogatása	- 48 -
7.2.4.3	Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával	- 49 -
7.3	Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése.....	- 51 -
7.3.1	Képzettségi szint javítása.....	- 51 -
7.3.1.1	Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése	- 51 -
7.3.1.2	Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása	- 52 -
7.3.1.3	Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK).....	- 54 -
7.3.1.4	Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel	- 55 -
7.3.1.5	Személyre szabott pályaválasztási, pályorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása.....	- 57 -
7.3.2	Munkaerő-piaci reintegráció.....	- 59 -
7.3.2.1	Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között..	- 59 -
7.3.2.2	Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése	- 60 -
7.3.2.3	Felzárkóztatási programok szervezése	- 61 -
7.3.2.4	Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele	- 62 -
7.3.2.5	Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása.....	- 64 -
7.4	Térségi összefogás, együttműködés.....	- 65 -
7.4.1	Közösségfejlesztés	- 65 -
7.4.1.1	Rekreációs lehetőségek bővítése.....	- 65 -
7.4.1.2	Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása	- 66 -
7.4.2	Szemléletformálás.....	- 68 -
7.4.2.1	Esélyegyenlőség biztosítása	- 68 -
7.4.2.2	Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről	- 70 -
8	MEGVALÓSÍTÁSI MECHANIZMUS.....	- 72 -
8.1	Fejlesztések térségi szintű koordinációja	- 72 -
8.1.1	Intézményi és szervezeti háttér.....	- 72 -
8.1.2	A végrehajtásért felelős szervezet legfontosabb feladatai.....	- 72 -
8.1.3	Tájékoztatás szükségessége.....	- 73 -
8.2	Forrás térkép	- 74 -

8.3	Monitoring rendszer.....	- 78 -
9	FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM.....	- 79 -
9.1	A Foglalkoztatási Paktum működési rendje.....	- 79 -
9.1.1	Általános rendelkezések.....	- 79 -
9.1.2	A HTVFP tagjai	- 80 -
9.1.3	A HTVFP szervezetei, vezetője.....	- 80 -
9.1.4	Egyéb rendelkezések.....	- 83 -
10	IRODALOMJEGYZÉK.....	- 84 -

1 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Hajdúszoboszlói kistérség Foglalkoztatási Stratégiájának kidolgozása része a „A turisztikai vonzerő felhasználása foglalkoztatásra a Hajdúszoboszlói kistérségben” című projektnek. Ezen dokumentum magába foglalja a kistérségi stratégia elkészítéséhez szükséges legfontosabb elméleti háttérrel, a helyzetfeltáráson alapuló jövőképet és stratégiai célokat, illetve a hozzájuk tartozó prioritásokat és intézkedéseket. Bemutatja a Stratégiában megfogalmazott célok és prioritások monitoring és értékelési rendszerét és folyamatát, illetve felvázolja a fejlesztésekhez szükséges forrásokat is.

A helyzetfeltárás során primer és szekunder információk egyaránt elemzésre kerültek. A lakosság kérdőíves felmérésére, fókuszcsoporthozos interjú készítésére, valamint az időszakokra vonatkozó adatbázisok elemzésére építettünk. A fejezetben az elmúlt évek során kidolgozásra kerülő tanulmányok, stratégiai dokumentumok is elemzésre kerültek, továbbá azok főbb megállapításai beépítésre kerültek a tanulmányba.

A térség gazdasági szerepvállalása alapján munkamegosztás jellemző, azaz míg Hajdúszoboszló a szolgáltatási ágazatban emelkedik ki, a kistérség többi települése a mezőgazdaság és az ipar szolgálatában áll.

A kistérségben jelentős munkanélküliség figyelhető meg. A munkanélküliségi ráta értéke a kistérségben 2009-ben 10,12% volt. A kistérségi települések közül **Hajdúszováton mérhető a legmagasabb munkanélküliségi ráta**, ahol 2010 januárjában megközelítette a 25%-ot, azaz **minden negyedik munkaképes korú lakos álláskereső**. A kistérség gazdasági berendezkedése miatt – mezőgazdaság és idegenforgalom – jellemző az időszakos foglalkoztatás, azaz a **szezonális munkanélküliség** jelensége. A Hajdúszoboszlói kistérségben **a nyilvántartott álláskereső 47%-a tartós munkanélkülinek** minősül, azaz 180 napot meghaladja a nyilvántartásban eltöltött idejük.

A kistérséget **a kisméretű és tőkeszegény vállalkozások nagy súlya és a vállalkozások csekély munkahelyteremtő képessége** jellemzi. Ettől függetlenül a kistérség munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzatok és intézményeik mellett megjelennek olyan vállalkozások, melyek nagyszámú munkaerőigényt keltenek.

A kistérség vezetői felismerték, hogy a kistérségi gazdaság dinamizálása, s ezáltal munkahelyek teremtése csak **összehangolt cselekvés** révén valósítható meg. Fontos, hogy az együttműködés során kialakított foglalkoztatáspolitikai fejlesztési célok és prioritások figyelembe vegyék a helyi igényeket, ugyanakkor **illeszkedniük** kell a régiós, országos és Unió fejlesztési elképzelésekhez, így lehetővé téve támogatási források lehívását.

A **kistérség jövőképe** a következőképpen fogalmazható meg: A Hajdúszoboszlói kistérség hatékony együttműködése révén helyi adottságokra építő foglalkoztatáspolitikája és folyamatosan fejlődő, egymást kiegészítő gazdasága hatására nő az aktivitás és foglalkoztatás, ezáltal az esélyegyenlőség figyelembe vételével biztosított megfelelő számú és minőségű munkahely, mely elősegíti az életszínvonal növekedését.

A jövőképpen foglaltak alapján az alábbi három stratégiai cél fogalmazható meg.

1. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
2. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
3. Térségi összefogás, együttműködés

A stratégiai célokhoz kapcsolódó prioritások és intézkedések az alábbiak:

A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése	
A/1. Turizmus fejlesztése	A/1.1 Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése
	A/1.2. Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása
	A/1.3. Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése;
A/2. Agrárágazat fejlesztése	A/2.1. Biogazdálkodás elterjesztése;
	A/2.2 Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezők megszervezése a mezőgazdaságban;
	A/2.3. Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása;
A/3. Szociális gazdaság erősítése	A/3.1. Szociális szövetkezők létrehozása
	A/3.2. Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése (különösen Hajdúszováton);
A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése	A/4.1. Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása
	A/4.2 Fejlesztési beruházások támogatása;
	A/4.3 Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával (www.szoboszlainvest.hu befektetési portál);
B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése	
B/1. Képzési szint javítása	B/1.1. Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése
	B/1.2. Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása
	B/1.3. Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK)
	B/1.4. Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel;
	B/1.5. Személyre szabott pályaválasztási, pályaorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása
B/2. Munkaerő-piaci reintegráció	B/2.1. Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között,

	B/2.2. Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése
	B/2.3. Felzárkóztatási programok szervezése
	B/2.4. Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele;
	B/2.5. Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása;
C. Térségi összefogás, együttműködés	
C.1. Közösségfejlesztés	C/1.1. Rekreációs lehetőségek bővítése;
	C/1.2. Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása;
C/2. Szemléletformálás	C/2.1. Esélyegyenlőség biztosítása;
	C/2.2. Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről;

Jelen dokumentum a jövőkép elérését célzó stratégiai célok mentén **középtávú (8-10 éves) periódusra határoz meg intézkedéseket.**

2 BEVEZETŐ

A Hajdúszoboszlói kistérség Foglalkoztatási Stratégiájának kidolgozása része a „A turisztikai vonzerő felhasználása foglalkoztatásra a Hajdúszoboszlói kistérségben” című projektnek. Ezen dokumentum magába foglalja a kistérségi stratégia elkészítéséhez szükséges legfontosabb elméleti háttérrel, a helyzetfeltáráson alapuló jövőképet és stratégiai célokat, illetve a hozzájuk tartozó prioritásokat és intézkedéseket. Bemutatja a Stratégiában megfogalmazott célok és prioritások monitoring és értékelési rendszerét és folyamatát, illetve felvázolja a fejlesztésekhez szükséges forrásokat is.

Az elkészítendő stratégia összhangban áll a megyei és országos tervekkel, illetve a kistérségi projektorientált fejlesztési programmal, továbbá érvényesülnek benne a horizontális, esélyegyenlőségi és a fenntarthatósági szempontok.

A Stratégia célja, hogy iránymutatást adjon a foglalkoztatás terén meghatározó szereplők részére a Hajdúszoboszlói kistérség foglalkoztatási színvonalának növelése, az inaktivitás és a munkanélküliség mérséklése, valamint a szezonális csökkentése érdekében a turizmus felhasználásával. A Stratégia a helyzetelemzés adataiban, illetve az interjúkban megfogalmazódott kitörési pontokra koncentrálna.

A foglalkoztatási paktum és a hozzákapcsolódó Foglalkoztatási Stratégia célja a kistérség foglalkoztatással kapcsolatos problémáinak hatékony kezelése. Ennek elérése érdekében a paktumban résztvevő partnerek közös megoldásokat keresnek úgy, hogy erőforrásaikat, fejlesztési elképzeléseiket összehangolva foglalkoztatást elősegítő projekteket dolgoznak ki és valósítanak meg. A paktum tevékenysége a foglalkoztatási problémák által leginkább érintett csoportok (álláskeresők, inaktívok, munkanélküliséggel veszélyeztetett munkavállalók) helyzetének javítása érdekében történik. Közülük is külön kell foglalkozni a fentiek hátrányos helyzetű csoportjaival.

A **közvetlen célcsoport** tagjai érdekeltek a foglalkoztatási partnerség kialakításában, hiszen a közös cél – a kistérség foglalkoztatási viszonyainak kedvező befolyásolása – mellett saját, speciális szükségleteiket és problémáikat is érinti a projekt.

A **foglalkoztatóknak** jól felkészült, naprakész szakmai tudással rendelkező munkaerőre van szükségük, emellett érdekeltek termelő kapacitásuk bővítésében is.

A **képző intézmények** számára rendkívül fontos, hogy a piachoz igazodó képzési struktúra kialakításával vonzóak legyenek a tanulók számára.

A **társadalmi és civil szervezetek** pedig érdekeltek tagjaik, és tágabb értelemben az egész lakosság szociális-gazdasági helyzetének javításában.

Ezen kívül a **partnerségben** való részvétellel valamennyi érintett fél növeli a foglalkoztatást érintő projektje támogatási esélyét a pályázati rendszerben.

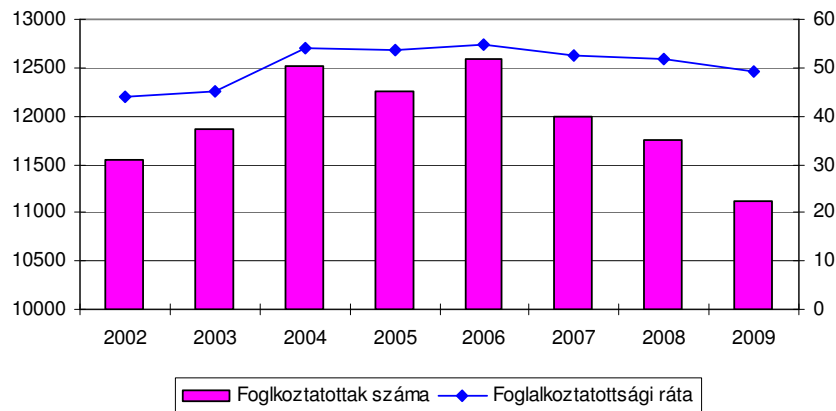
3 ADOTTSÁGOK

A Hajdúszoboszlói kistérséget négy település alkotja: Hajdúszoboszló, Ebes, Hajdúszovát és Nagyhegyes.

A térség gazdasági szerepvállalása alapján munkamegosztás jellemzi, azaz míg Hajdúszoboszló a szolgáltatási ágazatban emelkedik ki, a kistérség többi települése a mezőgazdaság és az ipar szolgálatában áll.

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján a Hajdúszoboszlói kistérségben az elmúlt években kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet rajzolódott ki. Habár 2002 és 2004 között mind a foglalkoztatottak száma, mind a foglalkoztatottsági ráta emelkedő tendenciát mutatott, ezt követően ingadozás, majd 2006 óta folyamatos visszaesés tapasztalható, amelynek eredményeként 2009-ben a foglalkoztatottak száma 11.124 fő volt, a foglalkoztatottsági ráta pedig 49,2%, azaz a 15-64 éves korosztály kevesebb, mint fele dolgozott.

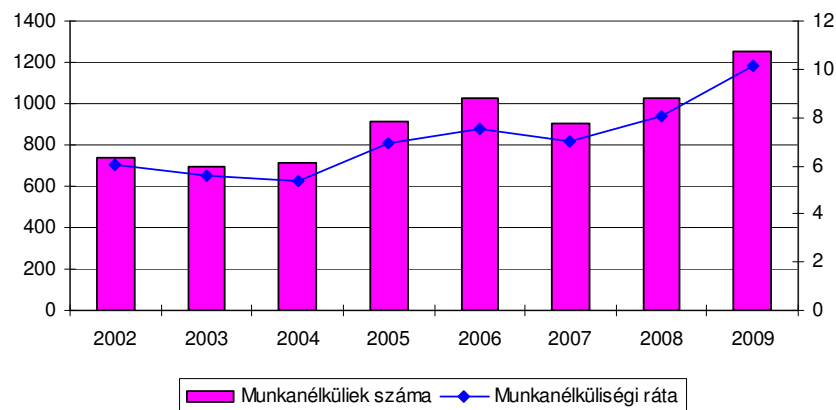
1. **ábra A foglalkoztatottak száma és a foglalkoztatottsági ráta alakulása a 15-64 éves korosztály körében a Hajdúszoboszlói kistérségben (2002-2009)**

Forrás: ÁFSZ adatai alapján saját szerkesztés

2002-ben a kistérségben lévő **munkanélküliek száma** 741 fő volt, amely kisebb nagyobb ingadozást követően 2009. évre 1253 főre, 70%-kal **emelkedett**. A vizsgált időszakban a munkanélküliek számával párhuzamosan a **munkanélküliségi ráta** is **emelkedő tendenciát mutatott**: 6,03%-ról 2009-re 10,12%-ra nőtt.

2. **ábra A munkanélküliek száma és munkanélküliségi ráta alakulása a Hajdúszoboszlói kistérségben 2002-2009**

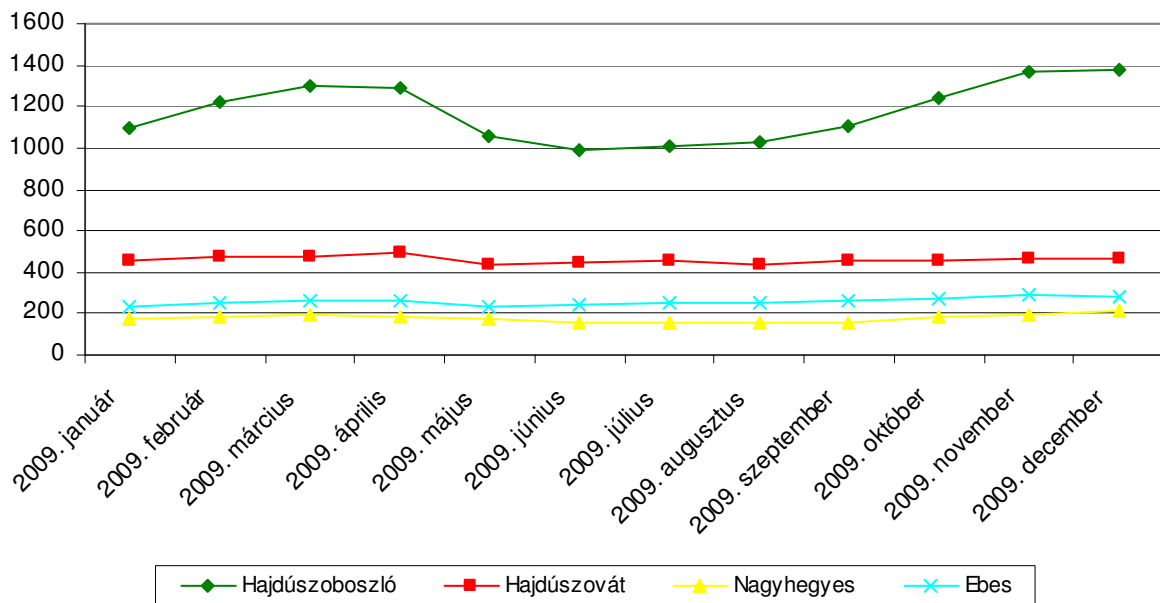

Forrás: ÁFSZ adatai alapján saját szerkesztés

A kistérség gazdasági berendezkedése miatt – mezőgazdaság és idegenforgalom – jellemző az időszakos foglalkoztatás, azaz a **szezonális munkanélküliség** jelensége. Mind az országos, mind a megyei értékeknél tapasztalható ciklikusság jóval mérsékeltebb, mint ahogy az a kistérség településein megfigyelhető. A települések vizsgált évek **januári és júliusi átlagait összehasonlítva 1 és 2,5 százalékpont közötti különbség** fedezhető fel a nyári és a téli munkanélküliségi ráta alakulásában. A legnagyobb eltérés Hajdúszovátot jellemzi, ahol átlagosan 2,5 százalékpontos különbség van, míg Nagyhegyes esetében 2,4 százalékpontos differenciáról beszélhetünk. Hajdúszoboszlón 2 százalékpontnyi, míg Ebesen mindössze 1 százalékpont eltérés tapasztalható.

A kistérségi településeken a nyári hónapokban figyelhető meg a munkanélküliek számának csökkenése. Hajdúszoboszló esetében a turizmus szezonális fellendülése május és augusztus közötti időszakban rajzolódik ki, mely korábban hamarabb kezdődött és hosszabb ideig tartott. Nagyhegyes és Hajdúszovát esetében elsősorban a mezőgazdasági idénymunkákhoz igazodik az álláskereső számának alakulása.

3. ábra A nyilvántartott álláskereső számának alakulása 2009-ben

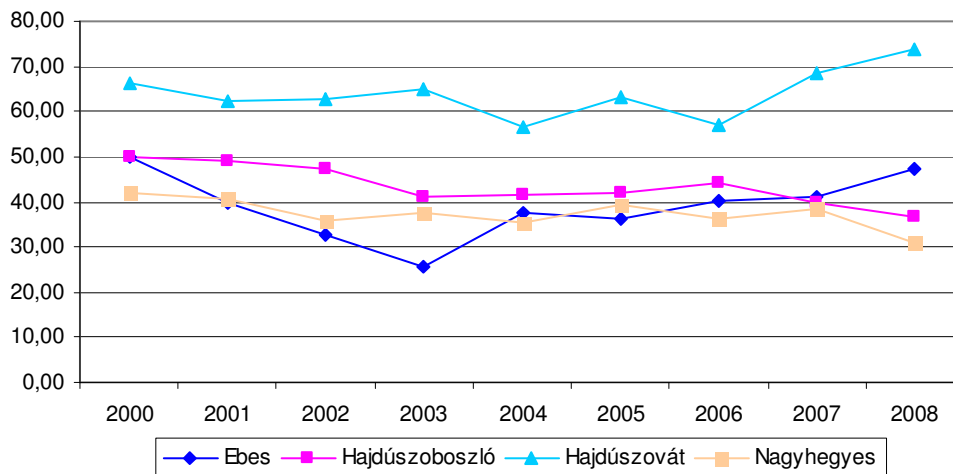

Forrás: ÁFSZ adatai

A munkaerő-piaci és a munkanélküliségi helyzetet is döntően befolyásolja, hogy az álláskereső mennyi ideig munkanélküli.

A Hajdúszoboszlói kistérségben **a nyilvántartott álláskereső 47%-a tartós munkanélkülinek** minősül, azaz 180 napot meghaladja a nyilvántartásban eltöltött idejük, vagyis szinte minden második regisztrált fél évnél hosszabb ideje keres állást. A települések összehasonlításakor lényeges eltérések tapasztalhatóak: 2000 és 2008 között az ingadozások ellenére Hajdúszovátban 70% fölé emelkedett az arányuk. Ebesen nagyobb mértékű kilengés volt megfigyelhető, különösen 2003-ban, amikor 25,7 százalékpontra esett vissza, majd ezt követően visszatért a kiinduló 50% körüli értékre. Hajdúszoboszló és Nagyhegyes esetében pedig a 2000. évi állapothoz képest 12 százalékpontos csökkenés következett be.

4. ábra 180 napon túl nyilvántartott álláskereső arányának alakulása (2000-2008)

Forrás: KSH, T-Star

Az álláskeresők több mint harmada (37,83%-a) az alacsonyan képzettek (általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők) közül kerül ki. Kiemelkedően magas ez az arány a többi településhez képest Hajdúszovát (67,66%).

Az álláskeresőknél másik harmada (33,63%) szakiskolai vagy szakmunkásképző intézményben szerzett végzettséggel rendelkezik. Szakközépiskolát a nyilvántartott álláskeresők 11%-a végzett, míg a gimnáziumi érettségivel rendelkezők aránya 10,61% a kistérségi nyilvántartott álláskeresők között. Az utóbbi két mutató esetében csak Hajdúszoboszló és Ebes haladja meg a kistérségre jellemző átlagértéket. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a kistérség álláskeresői körében 4,52%. A legelőnyösebb iskolázottsági színvonallal Hajdúszoboszló álláskeresői rendelkeznek.

A Hajdúszoboszlói kistérségben a 2010-es rendelkezésre álló legfrissebb foglalkoztatási csoportra vonatkozó adatok szerint az álláskeresők jelentős részét a segédmunkás, szakmunkás és betanított munkások összevont kategóriája jelenti: Hajdúszoboszló 78,6%, Nagyhegyes 90,7%, Ebes 81,5%, Hajdúszovát 90,9%.

A két előzőekben vizsgált ismérv között szoros kapcsolat van. A szakmunkás álláskeresőknél döntően a szakmunkás, szakiskolai vagy szakközépiskolai végzettséggel rendelkeznek. Az általános iskolai vagy alacsonyabb végzettséggel rendelkező álláskeresőknél segéd- vagy betanított munkások, a szellemi foglalkozású álláskeresőknél a gimnáziumi, főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkezők köréből kerülnek ki.

A kistérséget a kisméretű és tökeszegény vállalkozások nagy súlya és a vállalkozások csekély munkahelyteremtő képessége jellemzi. Ettől függetlenül a kistérség munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzatok és intézményeik mellett megjelennek olyan vállalkozások, melyek nagyszámú munkaerőigényt keltenek.

4 A STRATÉGIAI TERVEZÉS MÓDSZERTANA

4.1 Kapcsolódó alapelvek

A Foglalkoztatási stratégia **módszertanának** kialakításakor elsődleges célként gyakorlatban is hasznosítható szakmai iránymutatást nyújtó dokumentum elkészítése fogalmazódott meg.

Az alkalmazott módszertan középpontjában egyrészt a kistérségben felmerülő **igények és szükségletek** komplex kezelése, másrészt a **közép- és hosszú távú** foglalkoztatáspolitikai **célkitűzések**, valamint a rövidtávon megvalósítandó konkrét fejlesztési **beavatkozások** közötti összhang megteremtése áll.

A Hajdúszoboszlói kistérség Foglalkoztatási Stratégia készítésének konkrét módszertani alapelvei a következők voltak:

➤ *Primer és szekunder információk összhangja*

A Foglalkoztatási Stratégia kidolgozása során – a hatékonyság biztosítása érdekében – a lehető legnagyobb mértékben kívántunk támaszkodni **szekunder információkra** (statisztikai adatok, korábban elkészült fejlesztési koncepciók és programok). Emellett nagy hangsúlyt kapott az eddigi ismeretek **primer információkkal** való kiegészítése, alátámasztása. Éppen ezért primer információgyűjtésre került sor egyrészt kérdőívek formájában a képző intézmények, illetve a kistérség lakossága körében, másrészt fókuszcsoportos interjú keretében a munkaügyi központ hajdúszoboszlói kirendeltsége, jelentősebb foglalkoztatók és civil szervezetek bevonásával.

➤ *Építés hatályos foglalkoztatáspolitikai dokumentumokra*

A Helyzetfeltárás, Foglalkoztatási Stratégia kidolgozása során érvényesítendő fontos szempont volt, hogy a stratégia célrendszere illeszkedjen a különböző szintű **érvényben lévő dokumentumokhoz**. Ennek érdekében az alábbi dokumentumok kerültek elemzésre:

- Új Magyarország Fejlesztési Terv
- A Magyar Köztársaság Kormányának Stratégiája az egész életen át tartó tanulásról
- Nemzeti Akcióprogram a növekedésért és foglalkoztatásért (2008-2010)

➤ *Gyakorlatorientált megközelítés*

A stratégia elkészítése során az **elméleti megfelelésség és a gyakorlati alkalmazhatóság** egyszerre került figyelembevételre. Olyan program és foglalkoztatási paktum elkészítésére törekedtünk, amely a gyakorlati alkalmazásra is alkalmas.

➤ *Gazdaságfejlesztési orientáció*

A humánpolitikai program kiemelt elsődleges célja a foglalkoztatási stratégia és célok megalkotása volt. Azonban a foglalkoztatás területét nem lehet külön kezelni a gazdasági folyamatoktól, és a kistérség gazdasági szerkezetétől, adottságaitól. Ezért a **foglalkoztatási stratégiának kiemelten kell foglalkoznia a gazdaságfejlesztés területével**, mivel az új munkahelyek biztosítása, a foglalkoztatás szinten tartása nem képzelhető el a helyi gazdaság fejlesztése nélkül.

4.2 A helyi foglalkoztatási politikák lehetséges kitörési pontjai

A stratégiai irányok meghatározásakor figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a beavatkozásunk célterülete egy kistérség, így bizonyos intézkedések ezen a szinten már korlátokba ütközhetnek. Annak érdekében, hogy ezen a területi szinten olyan stratégiát alakítsunk ki, mely valóban kitörési pontot jelenthet, a kistérség számára bizonyos elveket figyelembe kell venni a stratégia, illetve a hozzákapcsolódó prioritások meghatározásánál, melyek a következők:

1. Integráltság
2. Bevonás
3. Alkalmazkodás
4. Beruházás
5. Lokáltság
6. Partnerség

4.2.1 Integráltság

Az integrált szemlélet kialakításához külső feltételek is szükségesek, azonban az integráció kialakítása elsősorban a helyi, lokális közösségek, szereplők egyeztetése, együttműködése révén alakul ki.

Ezen szemléletet el kell fogadtatni az érintettekkel, melyhez egyeztetések, tájékoztatás, közös formálódás szükséges.

Az integráltság témakörén belül meg kell említenünk a stratégiákhoz kapcsolódó további két tényezőt, a szociális és a területi kohéziót. A szociális kohézió érdekében a felemelésre, a zárványok felszámolására, a megtartó képesség erősítésére irányuló programok szervezése szükséges, például:

- Felzárkóztató képzések az alacsonyan képzettek körében
- A szociális és a foglalkoztatási szféra integrált szolgáltatásainak fejlesztése
- Komplex munkaerő-piaci programok

A területi kohéziót szolgáló programok célja a területi különbségek csökkentése, a mobilitás feltételeinek javítása, erre a következő programok alkalmasak:

- A közmunkák és a közhasznú munkák megújított formájú alkalmazása, képzéssel való összekapcsolásuk, produktív, tervezett területeken való foglalkoztatásuk (pl. infrastruktúra-fejlesztés, kulturális, oktatási, szociális területek)
- A mobilitás erősítése
- Komplex programmal megvalósított település-rehabilitációk (pl. Európai Unió forrásból)
- Egy-egy hátrányos helyzetű kistérség eredményes szereplése a kapcsolódó pályázati kiírásokon.

4.2.2 Bevonás

A kistérség gazdasági helyzetéhez kapcsolódó esélyek javulásának lényeges eleme, hogy a térséget mennyiben sikerül vonzóvá tenni. Ugyan ez nem tartozik a foglalkoztatáspolitikai hatáskörébe, de a foglalkoztatottság növeléséhez elengedhetetlen a gazdaság fejlődése, új munkahelyek létesítése. Ehhez új beruházásokra, fejlesztésekre van szükség, valamint a

meglévő turisztikai attrakciók bővítésére, teljes kistérség bevonására. Ennek alappillére pedig a beruházók és turisták számára vonzó környezet kialakítása.

Az attraktivitás megteremtése/növelése pedig feltételezi a következőket:

- **integráltság:** a természeti, gazdasági, idegenforgalmi, gyógyászati, kulturális, szellemi stb. értékek együttes fejlesztését, felmutatását;
- **összehangolás:** a megfelelő irányok felvázolásához szükség van a kistérség egészének értékeire, adottságaira, kínálatára, melyhez saját iparával, szolgáltatásaival, munkaereével kapcsolódni tud, így egységes színben képes fellépni;
- **együttes fellépés** az érintett állami, önkormányzati, civil szervezetek, érdekképviselők, versenyszféra képviselői bevonásával, valamint
- **helyi adottságokra építés** a helyi – megye-, kistérség-, mikrokörzet-, település-specifikus vonzerő kialakításában.

A bevonás témaköréhez kapcsolhatóak azok az aktív munkaerő-piaci eszközök is, melyek elősegítik a hátrányosabb helyzetű csoportok integrációját a munkaerőpiacra, így biztosítva a tartós és növekvő foglalkoztatást. A foglalkoztatáspolitikai eszközök súlypontjait a következő célcsoportok teszik ki:

Nők foglalkoztatása

A megoldás elsősorban a foglalkoztatáson múlik, de a feltételek megteremtésében jelentősek a foglalkoztatáspolitikai feladatai is. A női foglalkoztatást elősegítheti:

- Rugalmas munkaidő, részmunkaidő, munkakör megosztás lehetőségének törvény általi biztosítása; helyi szinteken ezek népszerűsítése, ismertetése, alkalmazhatóságának bemutatása a vállalatok és az érintett nők, illetve az érintett képviselők, civil szervezetek számára egyaránt.
- A GYES melletti munkavégzés lehetőségének hasonló propagálása.
- Az esélyegyenlőség jogi szabályozásának pontosítása, betartása és betartatása (kontroll). A munka és a családi élet összehangolásának elősegítése, hozzáférhető és megfizethető gyermekgondozási lehetőségek szervezése, biztosítása helyi szinteken.

Idősek foglalkoztatása

Aktív időskori foglalkoztatáspolitikai eszközök a következők lehetnek:

- Időskori munkaerő-piaci politikák indítása, a korai nyugdíjba vonulás „megakadályozása” (megelőzése), a szociális rendszer modernizációja. A Start program kiterjesztése, prémium évek, a korai nyugdíjba vonulás csökkentése.
- A nyugdíjkorhatár növelése mellett a vállalatok ösztönzése az időskorúak foglalkoztatására.
- Részmunkaidős foglalkoztatás, munkakipróbálás támogatása.
- A járulék-kedvezmények igénybevételeinek propagálása.
- Vállalati egészség-megőrző és fejlesztő, képző programok támogatása.
- A foglalkoztatási rehabilitáció rendszerének átalakítása, komplex fejlesztő, az elhelyezkedést segítő programok támogatása.

A fiatalok foglalkoztatása

A helyzetfeltárásból kiderült, hogy a fiatalok körében is jelentős a munkanélküliség, így a fiatalok kiemelt szerepet kaptak a stratégiában.

- A pályaválasztási tevékenység továbbfejlesztése az eddigi tapasztalatok felhasználásával.
- A képzés munkaerőpiac-orientált struktúrája és gyakorlat-orientált tartalma.
- Az álláskeresőket szolgáló készségek, képességek, munkaerő-piaci ismeretek, információk átadása még az iskolák elvégzése előtt.
- Végzős diákok munkaerő-piaci felkészítése.
- A pályakezdők számára az első munkavállalás lehetőségének megteremtése. A pályakezdők munkaviszony létesítésének további növelése támogatott munkahelyeken.
- Fiatalok álláskeresőket segítő szolgáltatások, START program (járuléktámogatás) propagálása.
- A szakképzetlen, vagy nem piacorientált szakképzettségű pályakezdők nagyobb mértékű bevonása a munkaerő-piaci képességekbe.
- Az alacsony iskolázottságú, illetve iskolázatlan fiatalok gondozó-képző-foglalkoztató intézményrendszerének kialakítása.
- Termelőiskola típusú programok támogatása a munkatapasztalat-szerzés érdekében, különösen az alacsony iskolázottságú, szakképzetlen, és hátrányos helyzetű fiatalok esetében.

A diplomások foglalkoztatása

A fiatalok munkaerő-piaci helyzetéhez szorosan kötődik a diplomások foglalkoztatásának elősegítése, mivel a tudásalapú társadalom és gazdaság megteremtése a célunk.

- A tudásalapú gazdaság fejlődése, amellyel növekedhet a munkaerőpiac igénye a magasan képzett munkaerő iránt.
- A vállalkozásteremtés ösztönzése (helyben) a frissen végzett diplomások körében
- Az integrált fejlesztéspolitika szakképzett munkaerő-igényének kielégítése: projektmenedzserek, szociális szakemberek, mentor-tanárok stb.
- A felsőfokú képzés szak- (szakma-) szerkezetében fokozott mértékben szükséges figyelembe venni a régió munkaerő-piaci igényeit.

A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek

Az alapvető cél a megváltozott munkaképességűek fokozott munkaerő-piaci integrációja.

A kitörés egyik alapvető iránya **a foglalkoztatási rehabilitáció** feltételeinek javítása, eredményességének növelése. Ugyanennek a folyamatnak másik oldala olyan **munkahelyek létrehozása**, amelyek alkalmasak a fogyatékkal élők foglalkoztatására:

- Alkalmas munkahelyek feltárása a versenyszférában, az integrált munkavégzés feltételeinek kialakítása.

- A foglalkoztatás egészségügy szakértői által meghatározott megmaradt munkavégző képesség alapján, lehetőség szerint integrált munkahelyekre történő munkaerő-közvetítés.
- A munkahelyteremtések támogatása (kiemelten az önfoglalkoztatást és a kisvállalkozások támogatását).
- A munkáltatók tájékoztatása az igénybe vehető támogatásokról.
- A célszervezetekkel, civil szervezetekkel és a vállalkozásokkal kialakított kapcsolat fenntartása, bővítése, a megváltozott munkaképességű munkavállalók munkához juttatása vagy a munkahely megtartása érdekében.
- A táv-munkavégzés és a bedolgozói munkavégzés feltételeinek kialakítása, fejlesztése.
- A foglalkoztatási rehabilitációval foglalkozó szervezetek koordinációjának intézményesítése, az akkreditációs folyamatok támogatása.

A romák foglalkoztatása

A kistérségben a helyzetelemzés szerint még nem jelenik meg egyértelműen a kifejezetten a romákra kidolgozott foglalkoztatási programok igénye, ugyanakkor a tendenciák azt vetítik előre, hogy erre a jövőben szükség lehet. Egy ilyen jellegű programnak a következőket kell magában foglalnia:

- A romák foglalkoztatását segítő, a munkaerő-piaci hátrányokat kezelő, komplex gazdasági, kulturális és szociális fejlesztő programok indítása, folytatása, folyamatos tájékoztatás, nevelés.
- A romák képzettségi szintjének növelése és a munkavállalási készségek, képességek fejlesztése szükséges. Felzárkóztató képzés, az alapfokú iskolai végzettség és a szakmai képzettség megszerzésének elősegítése.
- A szociális és a foglalkoztatási szféra integrált szolgáltatásainak fejlesztése.
- Diszkrimináció-ellenes programok.
- Nagyon fontos a társadalmi értékítélet (és felelősségvállalás) alakításában a médiumok szerepe!
- A roma lakosság helyzetének nyomon követésére rendszeresen kerüljön sor megfelelően nagy mintás, reprezentatív statisztikai felmérésekre.
- Együttműködés a cigány kisebbségi önkormányzatokkal és a civil szervezetekkel. A romák hozzáféréseinek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a roma szervezetekkel (cigány kisebbségi önkormányzatok, civil szervezetek) való együttműködésre, a programok végrehajtásában való részvételükre.
- Közmunkák és közhasznú munkák lehetőségének megteremtése.
- A romák által lakott telepek fenntartható társadalmi, környezeti megújulásának elősegítése, közösségi és szociális funkciók megjelenésének támogatásával és a meglévő funkciók megerősítése a társadalmi kohézió erősítése érdekében.

Tartósan munkanélküliek foglalkoztatása

A már hosszú ideje munkanélküliként élőket és a viszonylag alacsony képzettségűeket vissza kell vezetni a munkaerőpiacra. A második munkaerőpiac fejlesztésével nagymértékben megnövelhető a hátrányos helyzetű rétegek munkába helyezésének esélye.

Ennek lehetséges irányai a következők:

- A hátrányos helyzetűeknél személyre szabott cselekvési tervek keretében a szükségletek időben történő azonosítása, a munkakereséshez nyújtott támogatás és a képzés.
- Újrakezdési lehetőséget biztosítani (képzés, átképzés, munkatapasztalat szerzés, munkalehetőség, támogatott foglalkoztatás) mielőtt a munkanélküliség időtartama elérné a pályakezdők esetében a 6 hónapot, illetve felnőtteknél a 12 hónapot.
- Biztosítani a tartósan munkanélküliek növekvő hányada számára a képzés, átképzés lehetőségét: munkanélküliek felzárkóztató képzését (általános iskola 7-8. osztályának befejezése), valamint szakmai képzését elősegítő munkaerő-piaci program.
- A munkaerő-piaci integráció javításával, az álláslehetőségek bővítésével, a diszkrimináció valamennyi formájának megelőzésével kell biztosítani az alacsony iskolai végzettségűek, a fogyatékkal élő emberek, a romák munkaerő-piaci részvételét.
- Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok munkaerő-piaci kirekesztődésének megelőzését szolgáló kísérleti program.
- Minden jelentősebb munkaerő-piaci programhoz készüljön olyan adatfelvételi és -elemzési terv, amely a kiadások nyilvántartásán túlmenően lehetővé teszi a hatások felmérését a programértékelési módszertan szabályai szerint. Komplex munkaerő-piaci programok kidolgozása, közös finanszírozása, fenntartása a foglalkoztatás, a képzés, valamint a szociális/mentális támogatás segítségével.
- Közmunkák, közhasznú munkák szervezése.
- A munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetű munkanélküliek munkaerő-piaci reintegrációját elősegítő tranzitfoglalkoztatási programok.
- Védett munkahelyek létesítése.
- Az ún. szociális gazdaságban a háztartások és egyének által igénybe vehető helyi szolgáltatások piaccá szervezése. Helyi közösségi igényekre épülő új szolgáltatások létrejöttének támogatása.
- A nonprofit szervezetek egyre erősebb foglalkoztatási szerepvállalásának, a helyi igények helyi szintű kielégítésének elindítója lehet a komplex munkaerő-piaci programok támogatása, a helyi szereplők kölcsönös szerepvállalásával.

4.2.3 Alkalmazkodás

Az alkalmazkodás elve jelen esetben a közvetítőrendszerek alkalmazkodóképességét és hatékonyságuk javulását jelenti, azaz a foglalkoztatáspolitikához kapcsolódó intézményhálózatot: közvetett módon az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központot, közvetlenül pedig a Hajdúszoboszlói Munkaügyi Kirendeltséget.

Ezen szervezetek előtt kettős feladat áll:

- egyrészt belső működési hatékonyságának javítására van szükség, mely magába foglalja
 - a szervezetek munkatársainak képzését, továbbképzését,
 - adatbázis és információs-háttér folyamatos modernizálását,
 - a munkaerő-kereslet és kínálat változásainak előrejelzését, valamint
 - minőségbiztosítási és monitoring rendszer kidolgozását.

- Másrészt kiemelt feladat a helyi partnerek felé aktív szolgáltató szerep vállalása, melynek igazodnia kell a helyi adottságokhoz. Ennek érdekében ezen szervezeteknek a következő stratégiai szempontok alapján kell működniük:
 - Aktív programok szervezése pl. közmunka és közhasznú munka; tranzitfoglalkoztatási programok; reintegrációs tréningek;
 - Foglalkoztatást elősegítő képzések támogatása;
 - Önfoglalkoztatás támogatása;
 - Közhasznú munkavégzés támogatása;
 - Mobilitás támogatása;
 - Munkahelymegőrzés támogatása,
 - Munkaerő-piaci szolgáltatás támogatása;
 - Szolgáltatások fejlesztése, megújítása.

4.2.4 Beruházás

A beruházás jelen esetben a kistérségben működő képző intézmények fejlesztését (infrastrukturális és humán) jelenti, hiszen a foglalkoztatási helyzet javításában kiemelt szerepe van a képzőintézményeknek.

Ennek keretében szükséges

- a szakképzés és az akkreditációs felnőttképzés regionális hálózatának kialakítása, a már kialakított TISZK hatékony működtetése;
- a hátrányos helyzetűek támogatása a képzésben, melynek célja a lemorzsolódás és a rossz tanulmányi előmenetel csökkentése.
- Reintegrációs tréningek biztosítása, azaz az általános iskolai végzettség, majd szakképzettség megszerzésének segítése, melyre foglalkoztatás épül az elsődleges munkaerő-piacon.

4.2.5 Lokalitas

Ezen elv célja a kistérség kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése.

Ennek érdekében fontos tényező:

- a programok tudatos kihelyezése, allokálása, azaz az elmaradott területek tudatos bevonása a „központi” fejlesztési programokba;
- lokális, helyi fejlesztési programok kidolgozása, megvalósítása, melyben a helyi adottságok, lehetésk mérlegelésével konkrétan meg lehet határozni a nagy fejlesztési programokhoz való kapcsolódás esélyét, módját;
- települések magasabb életminőség szintje, vonzereje, mely javítja a vállalkozások térségbe vonzását;
- szociális/közösségi szolgáltatások fejlesztése, azaz a humáninfrastruktúra fejlesztése, melynek keretében elengedhetetlen a teljes körű akadálymentesítés, a rehabilitáció feltételrendszerének korszerűsítése, a gyermekek napközbeni ellátásainak fejlesztése, a szociális és gyermekvédelmi intézmények korszerűsítése, szakképzés infrastrukturális feltételeinek javítása.

4.2.6 Partnerség

A partnerségnek, mint alapelvnek nagy szerepe van a kistérségi együttműködésen alapuló foglalkoztatási paktumok szempontjából, különösen annak fényében, hogy a Hajdúszoboszlói kistérségben a térségi együttműködésnek és partnerség nincs hagyománya, megfelelő múltja.

A partnerség-építés feladata elsőként a korábbiaknál aktívabb és színvonalasabb tájékoztatási rendszer kidolgozása a releváns térségi szereplők között.

5 JÖVŐKÉP

Egy régió, térség vagy település fejlesztésének **végső célja** az ott élők jólétének, élet-színvonalának növelése. Ennek megfelelően jelen foglalkoztatási stratégia akkor éri el célját, ha közvetlenül vagy közvetve a Hajdúszoboszlói kistérség **településein a foglalkoztatás növelését, a munkanélküliség csökkentését, a munkaerő-piaci változások kiszámíthatóságát** és ennek következtében az életszínvonal növekedését szolgálja.

E globális cél elérése csak hosszú távon lehetséges, s nyilvánvalóan számos gazdasági, társadalmi tényező befolyásolja. Jelen stratégiai program feladata kijelölni azt az irányt, melyet követve a kistérség foglalkoztatáspolitikai fejlődése a lakók jólétének a növekedését szolgálhatja.

A kistérség vezetői felismerték, hogy a kistérségi gazdaság dinamizálása, s ezáltal munkahelyek teremtése csak **összehangolt cselekvés** révén valósítható meg. Fontos, hogy az együttműködés során kialakított foglalkoztatáspolitikai fejlesztési célok és prioritások figyelembe vegyék a helyi igényeket, ugyanakkor **illeszkedniük** kell a régiós, országos és Uniós fejlesztési elképzelésekhez, így lehetővé téve támogatási források lehívását.

Fontos hangsúlyozni, hogy alapvetően **cselekvésorientált** foglalkoztatási stratégiára van szükség, amely nemcsak célokat, prioritásokat és komplex alprogramokat jelöl ki, hanem olyan projekteket, konkrét tevékenységeket is meghatároz, melyek végrehajtása kistérségi eszközökkel elindítható.

A foglalkoztatási stratégia kiindulópontja a **jövőkép**, amely a kistérség foglalkoztatási helyzetének jövőbeli kívánatos állapotát mutatja be.

„A Hajdúszoboszlói kistérség hatékony együttműködése révén helyi adottságokra építő foglalkoztatáspolitikája és folyamatosan fejlődő, egymást kiegészítő gazdasága hatására nő az aktivitás és foglalkoztatás, ezáltal az esélyegyenlőség figyelembe vételével biztosított megfelelő számú és minőségű munkahely, mely elősegíti az életszínvonal növekedését.”

A jövőkép egy olyan kistérséget tár elénk, ahol a helyi adottságokat maximálisan kihasználó és arra építve **fejlődő gazdaság**, valamint a megfelelően, szintén **helyi adottságok és igények szerint, az esélyegyenlőséget szem előtt tartva kiválasztott foglalkoztatáspolitikai eszközök stabil foglalkoztatást**, megfelelő **jövedelmet**, ezáltal **biztos megélhetést** nyújtanak a kistérség valamennyi lakosának.

A jövőkép azt sugallja, hogy **a lakosság megfelelő képzettséggel és tudással rendelkezik** ahhoz, hogy a helyben fellépő munkaerő-piaci igényeket kielégítse, ugyanakkor az is biztosított, hogy a térségbe újonnan érkező befektetők számára is kedvező humán erőforrás feltételeket kínáljon.

A **turizmus, mint húzóágazat** kihasználásával Hajdúszoboszló mellett **a kistérség többi települése is kínál attrakciókat**, mely hozzájárul mind a gazdasági, mind a foglalkoztatási helyzet javításához.

Ugyanakkor a kistérség **gazdasága több lábon áll**, hiszen az idegenforgalom és szolgáltatások mellé modern agrárszektor és ehhez kapcsolódva élelmiszeripar, valamint sokrétű ipar társul.

A foglalkoztatás emelkedéséhez nagyban hozzájárul a **hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok**, úgymint fiatal pályakezdekők, idősek, GYES-ről, GYED-ről visszatérő nők, fogyatékkal élők, romák, igényeire is alapozott foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazása,

melynek révén ezen társadalmi csoportok is **versenyképes munkaerő**ként jelennek meg a kistérség munkaerő-piacán, ahol sokszínű foglalkoztatási lehetőségek vannak: távmunka, részmunkaidő stb.

Az aktivitás emelkedése a munkavállalás mellett a **közösségi életben betöltött szerepvállalást** is jelenti, azaz a kistérségben jelen vannak a kikapcsolódáshoz, a munka utáni rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges lehetőségek is.

Amennyiben a Hajdúszoboszlói kistérség a jövőképből megfogalmazott valamennyi célt valóban el szeretné érni, akkor aktív és összehangolt cselekvési terv kidolgozása szükséges. Ennek hiányában a jelenleg megfigyelhető folyamatok a foglalkoztatási helyzet további romlását, a kistérségben megfigyelhető társadalmi-gazdasági szakadék mélyülését, a helyi adottságok kihasználhatatlanságát idézik elő.

Ennek érdekében szükséges egy gyakorlatorientált foglalkoztatási stratégia megfogalmazása, mely a kistérség erősségeire építve kihasználja a lehetőségeket, ezáltal minimálisra csökkenti a gyengeségekből fakadó veszélyek kialakulásának kockázatát.

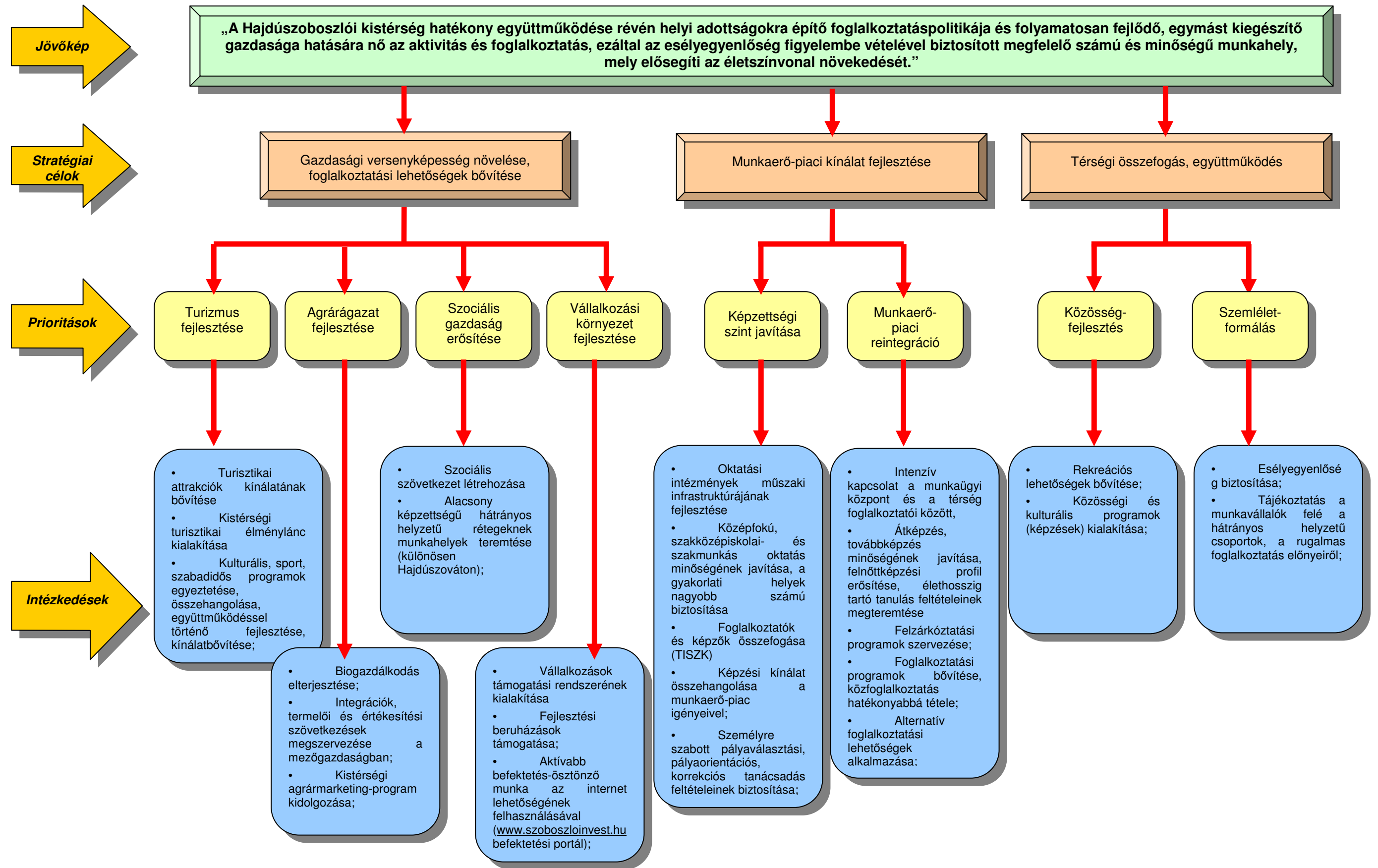
6 STRATÉGIAI IRÁNYVONALAK

A jövőképben foglaltak alapján az alábbi három stratégiai cél fogalmazható meg.

1. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
2. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
3. Térségi összefogás, együttműködés

Jelen dokumentum a jövőkép elérését célzó stratégiai célok mentén **középtávú (8-10 éves) periódusra határoz meg intézkedéseket.**

Az alábbi ábra a kistérség **célrendszerét** mutatja be.

6.1 Stratégiai célok

6.1.1 Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése

A helyzetelemzés részletesen foglalkozik a kistérség gazdasági-társadalmi folyamataival. Ezek alapján a Hajdúszoboszlói kistérségben az **egyik legfőbb probléma a munkanélküliség**. A jelentős számú munkanélküli 47%-a tartós álláskeresőnek minősül. Ennek hátterében egyrészt az álláskeresők többségének alacsony iskolai végzettsége áll, foglalkoztatási főcsoportok szerinti osztályozás alapján segédmunkások, szakmunkások és betanított munkások összevont kategóriája emelkedik ki. Másrészt a kistérséget a kisméretű és tőkeszegény vállalkozások nagy súlya és a vállalkozások csekély munkahelyteremtő képessége jellemzi.

A magasabb foglalkoztatási színvonal eléréséhez és fenntartásához a legfontosabb a kistérség gazdaságának versenyképes, jövedelmező működése. Ehhez elsősorban kedvező makrogazdasági környezet és vállalkozásbarát szabályozási rendszer kell – egyik sem kistérségi kompetencia –, de ezeken kívül rendelkezésre állnak olyan eszközök, melyek helyi adottságokra építve elősegíthetik a foglalkoztatási lehetőségek bővítését.

Összességében elmondható, hogy a kistérség szereplői alapvetően a turizmus további fejlesztésében, a kistérség teljes területére való kiterjesztésében, valamint a mezőgazdasági adottságok eredményesebb kihasználásában látják a megoldást a kistérség általános gazdasági helyzetének javítása érdekében, melynek alapfeltétele a kistérség vállalkozói környezetének javítása.

Ez a stratégiai cél valójában több mint foglalkoztatáspolitikai, igen szorosan kapcsolódik a gazdaságfejlesztéshez, ezért figyelembe vettük „A hajdúszoboszlói kistérség projektorientált fejlesztési programját”.

6.1.1.1 Turizmus fejlesztése

A kistérség, azon belül is legfőképpen Hajdúszoboszló nemcsak közvetlen környezete számára, hanem regionális, országos, sőt nemzetközi viszonylatban is **kedvelt turisztikai célpont** a pihenni és gyógyulni vágyó emberek számára. **Hajdúszoboszló a turizmus területén több mint 80 éves hagyományokkal és tapasztalattal rendelkezik**, mely kiegészül a helyiek vendégszeretetével. Hasonló turisztikai hagyományokat csak néhány versenytársa tud felmutatni pl. Budapest, vagy egy-két Balatoni település.

Az idegenforgalom és az ehhez kapcsolódó egyéb kiszolgáló infrastruktúra és működtetése **kiemelkedő szerepet tölt be a foglalkoztatásban**.

Mindezek figyelembevételével különösen fontos a már **meglévő turisztikai attrakciók** fenntartható működtetési feltételeinek biztosítása, **bővítése**, másrészt **új, az egész kistérségre kiterjedő élményláncok (programcsomagok) kialakítása**, valamint **kulturális, sport és szabadidős tevékenységek bővítése**, mely nemcsak a turisták, hanem a helyi lakosság igényeit is szem előtt tartja. Mindezen fejlesztések eredményeként javul az idegenforgalom munkaerő felszívó képessége, csökken a munkanélküliség szezonálisitása, ezáltal a térség gazdasági versenyképessége.

A turisztikai és rekreációs piacon való eredményes érvényesülés érdekében szükséges a térség turisztikai vonzerőéhez illeszkedő turisztikai infrastruktúra, és a kapcsolódó vendéglátó szolgáltatások rendszerének térségi szinten összehangolt fejlesztése. Erősíteni szükséges továbbá a különböző turisztikai kínálati elemek térségenkénti harmonizálását, hogy a hazai térségek jól kommunikálható, versenyképes célterületként jelenjenek meg a hazai és nemzetközi turisztikai piacon.

6.1.1.2 Agrárágazat fejlesztése

A mezőgazdaság fejlesztése összetett hatásokat vált ki, hiszen az, ami az agráriumot érinti, a termelésen túl alapvető szociális és társadalmi tényező is.

A kistérség kiemelkedő **mezőgazdasági hagyományokkal** rendelkezik, mely többek között a szántóföldi termeléshez nélkülözhetetlen rendkívül kedvező hajdúsági termőföldek magas aranykorona értékeinek, valamint a mezőgazdasági termelők tapasztalatának köszönhető.

Az egyre jobban fejlődő kisgazdaságok mellett a nagyobb létszámú mezőgazdasági vállalkozások is biztosítják az itt élő emberek megélhetését.

A kistérségben betöltött pozíciója ellenére napjainkban **alacsony versenyképesség** jellemzi a mezőgazdaságot, amely az **elaprózódott birtokszerkezettel** és az **alacsony jövedelemtermelő képességgel** van összefüggésben. A helyi termények és mezőgazdasági termékek jelenleg nem képesek felvenni a versenyt a nyugatiakkal, pedig lenne kereslet a helyben termelt és feldolgozott termékekre.

Kistérségben kiemelt célként fogalmazódott meg a biogazdálkodás, mint újfajta termelési forma elterjesztése, valamint a mezőgazdaságban tevékenykedő szervezetek összefogása.

A hagyományok és tapasztalat ellenére a kistérségi termelők nem képesek felvenni a versenyt a nyugati piaccal. Ehhez szükséges egy hatékony kistérségi agrár-marketing stratégia kidolgozása, melynek eredményeként megvalósulhat a helyben előállított mezőgazdasági termények és termékek piacra jutása és értékesítése. Ez ötvöződhet a korábbiakban részletezett turizmussal, hiszen magas a térségbe érkező turisták helyi termékek iránt érzett vonzalma és érdeklődése.

6.1.1.3 Szociális gazdaság erősítése

A piaccgazdaság a társadalom egy jelentős részét bizonyos szempontból marginalizálja, és legfeljebb, mint fogyasztókra, adófizetőkre „tart rájuk igényt”, munkájukra viszont nem. Ebből adódóan a munkavállaláshoz kötődő jóléti szolgáltatások csak szűkösen, alacsonyabb szinten érhetőek el a perifériára szorultak számára. A szociális gazdaság elsődleges célja ezzel szemben egyfajta szociális biztonság megteremtése egy adott közösség minél több tagja számára.

A szociális gazdaság olyan sajátos gazdasági szektor, ami termelő, kereskedelmi, illetve szolgáltatási tevékenységét nonprofit gazdálkodási formában, piaci körülmények között (azaz ellenérték fejében) végzi. Tevékenysége helyi szükségletekre irányul, erre érvényes közhasznú minősítéssel rendelkezik, felvállalja, hogy meghatározott idő után önfinanszírozóvá, fenntarthatóvá váljon. Célja a foglalkoztatottság növelése, a munkanélküliség csökkentése munkaerő-piaci integrációval, új munkahely teremtésével, legális jövedelem biztosításával. A cél elérése biztosítja a nem bejelentett és ingyen végzett munkák formalizálását, a munka és családi kötelezettségek összekapcsolódását, szociális és jogi védettséget biztosít az érintettek számára.

6.1.1.4 Vállalkozási környezet fejlesztése

A magasabb foglalkoztatási színvonal eléréséhez és fenntartásához a legfontosabb a kistérség gazdaságának versenyképes, jövedelmező működése. Ehhez elsősorban kedvező makrogazdasági környezet és vállalkozásbarát szabályozási rendszer kell – egyik sem kistérségi kompetencia –, de más eszközökkel is növelhető a helyi vállalkozások relatív versenyképessége.

Támogatni kell a kistérségi kis és közepes (különösen az induló) vállalkozások fejlődését, mert miközben a legnagyobb foglalkoztatási potenciált jelentik, az éles piaci versenyben a

tőkehiány és a menedzsment képességek elégtelen volta miatt csekély a lehetőségük a fejlődésre. Piac konform eszközökkel ösztönözni kell a versenyképes kis és közepes vállalkozásokat a fejlesztésekre, és az ezzel párhuzamos működésmódbeli fejlődésre is.

A már a kistérségben működő vállalkozások támogatása mellett kiemelt szempont a potenciális, befektetési érdeklődésű cégek figyelmének felkeltése aktívabb befektetés-ösztönző eszközök segítségével az interneten keresztül.

6.1.2 Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése

A kistérségben megfigyelhető magas munkanélküliség nem egyedül a vállalkozások alacsony munkahelyteremtő képességének eredménye. A magas munkanélküliség egyik fő oka annak rossz szerkezete: az álláskereső közel fele tartósan munkanélküli, magas a pályakezdő munkanélküliek aránya. Mindkét esetben fontos szerepet tölt be a **munkaerő képzettsége, a piacképes tudás vagy szakma hiánya**. A térségben kiemelten kell kezelni az inaktív lakosság munkaerő-piaci visszatérését célzó tevékenységeket. Az inaktív lakosság alacsony motivációja, a szakismeretek és a munkaerő-piaci információ hiánya negatívan befolyásolják az újbóli munkavállalást. Ezek kiemelten jelentkeznek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokban, valamint a roma lakosság körében. Mindezek alapján egyértelműen javasolt a **térség képzési és felnőttképzési rendszerének felülvizsgálata**.

Ma már a megfelelően felkészített humán erőforrás jelentheti a versenyelőnyt más országokhoz, megyékhez képest, ezért Magyarország is a tudásalapú gazdaság megteremtésére törekszik. A versenyképes tudás, képzettség, megfelelő készségek hiánya akár örökre kizárhat valakit a munkaerőpiacról, miközben az egész életen át tartó tanulás stratégiája a gazdasági szerkezet változása mellett is biztosíthatja az alkalmazkodásra kész munkavállalók megélhetését.

6.1.2.1 Képzettségi szint javítása

A gazdasági aktivitás növekedését, és ezzel egyidejűleg a nyilvántartott álláskereső arányának csökkenését is elősegíti a munkaerő képzettségi szintjének és szerkezetének javítása. Ehhez elengedhetetlen a **piacképes ismeretek megszerzése**, melynek birtokában egyrészt elérhetővé válnak a fenti célkitűzések, másrészt a vállalkozások versenyképességének növeléséhez is közvetve hozzájárulnak.

Ahhoz, hogy a lakosság magas színvonalú képzésben vehessen részt elengedhetetlen az **oktatási, szakképzési rendszer, valamint az ezt kiszolgáló infrastrukturális háttér minőségi fejlesztése**.

Annak érdekében, hogy a térség számára szükséges szakmák képzése valósuljon meg, nélkülözhetetlen a **helyi vállalkozások igényeinek felmérése**.

Az oktatás fejlesztését az alapoktól érdemes elkezdeni, azaz ide tartozik az általános iskolák, vagy középiskolák kapcsán infrastrukturális beruházás vagy éppen oktatás-módszertani fejlesztés.

A munkaerő-piaci szereplők (foglalkoztatók és munkavállalók) érdekeinek egyeztetése, összehangolása feladata a **Pálfi István Szakképzés-szervezési Társulásnak**. Kiemelt célja olyan szakképző intézményrendszer kialakítása, amely képes rugalmasan reagálni a munkaerő-piaci keresletre, ezáltal olyan szakképesítési kínálat kialakítása, amelyek megszerzése esetén el is tudnak helyezkedni a tanulók. A képzéseknek továbbá ki kell terjednie a vállalkozói körre is, és az ő tudásbázisuk gyarapodásáról is szükséges gondoskodni (pl. a projektmenedzsment, a pályázatírási, pénzügyi-üzleti, közbeszerzési, stb. ismeretek).

Alapvető érdek, hogy a kistérség felsőfokú végzettséggel rendelkező népességét a kistérségben találjon képzettségének megfelelő munkát, célja a lakosság térségben maradásának ösztönzése.

Az egyén és a kistérség gazdasága számára is megfelelő pályorientáció kialakítása már fiatal korban kiemelt feladat, ezért szükséges ilyen típusú szolgáltatás nyújtása, mely már a középiskola választással kapcsolatos kérdésekben is képes segítséget nyújtani. Így összhangba hozható a munkavállaló egyéni kompetenciája a választható szakterületekkel.

6.1.2.2 Munkaerő-piaci reintegráció

A kistérségben jelentős számban vannak jelen hátrányos helyzetű rétegek. Elhelyezkedési esélyeik növeléséhez kistérségi összefogás szükséges, melynek célja a munkaerőpiacról kiszorult csoportok, kiemelten a tartós munkanélküliek, nők és romák integrációja, az esélyegyenlőség megteremtése. Ezt képzési, átképzési és felzárkóztatási programok indításával, foglalkoztatási programokkal és tehetséggondozással lehet segíteni.

A munkaügyi központ által szervezett képzési, átképzési és felzárkóztatási programok, foglalkoztatási programok eddig is léteztek a kistérség munkanélkülijei számára. Ezt a folyamatot kell tovább erősíteni, különös tekintettel a részmunka, a távmunka lehetőségének elterjesztésére, az élethosszig-tartó tanulás szemléletének meghonosítására, a szülés után munkába visszatérni kívánó nőkre, az egyéb – munkavállalás szempontjából – hátrányos helyzetűekre is gondolva.

6.1.3 Térségi összefogás, együttműködés

Egy társadalom számára fontos, hogy tagjai közt jövedelmi és egyéni kapcsolati hálózatokat tekintve se legyen mély a szakadék. A munka nélkül maradók iránti érzékenység fontos a vállalkozói szféra és a kistérségi társadalom körében is.

Az Európai Unió egyik horizontális elve az esélyegyenlőség érvényesülése, beleértve a nők, fogyatékkal élők, etnikai kisebbségek és egyéb hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének biztosítását.

A társadalmi érintkezés fontos szerepe a közösségi terek, és az azokhoz kapcsolódó programok biztosítása. Ajánlatos tehát a kistérségi szintű, vagy csupán a kistérségben működő civil szervezetek és kezdeményezések működésének ösztönzése, akár a működésükhöz szükséges infrastruktúra biztosításával. Ezek a szervezetek jó alapot jelentenek a térségi azonosságtudat kialakításához, a társadalmi összetartozás erősítéséhez.

6.1.3.1 Közösségfejlesztés

Egy közösség működésében rendkívül fontos szerepet töltenek be a közösség által a tagjainak nyújtott szolgáltatások. A közösségfejlesztés meghatározó eleme az **alapvető települési funkciók rendes működése** a kistérségben, azaz az alapfokú oktatás és nevelés, az egészségügyi és szociális intézmények megfelelő működése. Biztosítani kell az óvodák működését, a gyerekek általános iskolai oktatásához szükséges feltételeket (infrastruktúra, eszközök, tanárok).

A kistérség számos olyan tevékenységet, szolgáltatást kínálhat, amely a társadalmi, közösségi kapcsolatok fejlődését segíti. Ilyen lehet például a kistérség által mind szélesebb körnek ingyenesen vagy igen kedvezményesen biztosított alapfokú nyelvi ismeretek, számítástechnikai készségek megszerzésének a segítése. A közösségfejlesztésnek emellett foglalkoznia kell az infrastrukturális háttér, a megfelelő közösségi tér biztosításával is.

6.1.3.2 Szemléletformálás

Az alternatív munkavállalási és jövedelemszerzési formák, illetve az esélyegyenlőség érvényesülése tekintetében a munkáltatói és a munkavállalói oldal felkészítése kiemelt feladat. Magyarországon a népesség foglalkoztatási mutatói többek között azért is maradnak el a nyugat-európai értékektől, mert lényegesen alacsonyabb az alternatív módon foglalkoztatottak aránya, valamint alacsony a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási hajlandósága.

A társadalom szemléletformálása abban az esetben lehet hatékony, ha a kistérség közigazgatásában, közszolgáltatásában foglalkoztatottak esetében érvényesülnek az esélyegyenlőség elvei, azaz a közsféra jó példával jár elől. Az intézmények akadálymentesítése törvényi kötelezettség, ám az infrastrukturális beruházásokon túl konkrétan a foglalkoztatást, illetve a szemlélet meghonosítását tekintve számos feladat vár megoldásra.

6.2 A stratégiai célokhoz illeszkedő prioritások és intézkedések

A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése	
A/1. Turizmus fejlesztése	A/1.1 Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése
	A/1.2. Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása
	A/1.3. Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése;
A/2. Agrárágazat fejlesztése	A/2.1. Biogazdálkodás elterjesztése;
	A/2.2 Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezők megszervezése a mezőgazdaságban;
	A/2.3. Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása;
A/3. Szociális gazdaság erősítése	A/3.1. Szociális szövetkező létrehozása
	A/3.2. Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése (különösen Hajdúszováton);
A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése	A/4.1. Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása
	A/4.2 Fejlesztési beruházások támogatása;
	A/4.3 Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával (www.szoboszlainvest.hu befektetési portál);

B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése	
B/1. Képzettségi szint javítása	B/1.1. Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése
	B/1.2. Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása
	B/1.3. Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK)
	B/1.4. Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel;
	B/1.5. Személyre szabott pályaválasztási, pályaeorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása
B/2. Munkaerő-piaci reintegráció	B/2.1. Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között,
	B/2.2. Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése
	B/2.3. Felzárkóztatási programok szervezése
	B/2.4. Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele;
	B/2.5. Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása;
C. Térségi összefogás, együttműködés	
C/1. Közösségfejlesztés	C/1.1. Rekreációs lehetőségek bővítése;
	C/1.2. Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása;
C/2. Szemléletformálás	C/2.1. Esélyegyenlőség biztosítása;
	C/2.2. Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről;

A fenti, prioritásokat és intézkedéseket összefoglaló táblázatból látszik, hogy a kistérség foglalkoztatáspolitikai programja a közgazdasági törvényszerűségeknek megfelelően a munkaerő-piac keresleti és kínálati oldalára egyaránt vonatkozik. A keresleti oldalhoz kapcsolódó intézkedések sok esetben már inkább a gazdaságfejlesztés témakörébe tartoznak.

A következőkben az egyes intézkedések bemutatása következik, minden esetben, ugyanabban a szerkezetben.

A Megvalósítási mechanizmusfejezet Forrástérkép alfejezetében az intézkedésnél bemutatjuk a 2007-13-as programozási periódus operatív programjainak azon prioritásait, amelyek az egyes intézkedések megvalósítását rövid távon segíthetik.

7 AZ INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA

7.1 Az intézkedések bemutatásának struktúrája

Az intézkedéseket az alábbi struktúrában mutatjuk be:

- **Célok:** Jelölésre került, hogy az intézkedés mely *stratégiai cél* és *rész cél* eléréséhez járul hozzá.
- **Az intézkedés sorszáma, megnevezése:** a sorszám segítségével azonosítható, hogy az adott intézkedés mely stratégiai célhoz tartozik.
- **Szükséglet és háttér adatok bemutatása:** indokolja a beavatkozás szükségességét. Az adatok a helyzetelemzésre és a SWOT analízisre támaszkodnak.
- **Az intézkedés bemutatása:** a szükségletekhez igazodva vázolja az adott beavatkozási területen belüli irányadó tevékenységeket, cselekvési lehetőségeket.
- **Célcsoportok bemutatása:** az intézkedések által közvetlenül és közvetetten érintett célcsoportokat sorolja fel.
- **Monitoring mutatók:** az intézkedések mérhető eredményeinek, output, eredmény és hatás indikátoroknak a megnevezése.
- **Konkrét projektek:** a legtöbb intézkedésnél meghatározásra kerültek konkrét kapcsolódó projektötletek, melyek a kistérségben már tervezés vagy megvalósítás alatt állnak, illetve új lehetőségként – az operatív programok prioritásainak és intézkedéseinek ismerete tükrében – felmerültek. Olyan projektek kerültek megjelölésre, amelyek a kistérségi társulás és a társult települések, valamint a privátszféra által kivitelezhetőek, koordinálhatóak.

Az egyes intézkedések finanszírozásának lehetséges forrásai a

[Forrás térkép](#) fejezetben kerülnek bemutatásra.

7.2 Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése

7.2.1 Turizmus fejlesztése

7.2.1.1 Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A.1. Turizmus fejlesztése
A/1.1 Intézkedés	Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése
Szükségletek és háttéradatok	<p>A kistérség, azon belül is legfőképpen Hajdúszoboszló nemcsak közvetlen környezete számára, hanem regionális, országos, sőt nemzetközi viszonylatban is kedvelt turisztikai célpont a pihenni és gyógyulni vágyó emberek számára. Hajdúszoboszló a turizmus területén több mint 80 éves hagyományokkal és tapasztalattal rendelkezik.</p> <p>A turizmus az egész kistérség számára a gazdaság húzóágazata. Ebből kifolyólag elengedhetetlen a meglévő szolgáltatások folyamatos minőségi javítása, a vonzerő új attrakciókkal történő növelése.</p> <p>Az idegenforgalmi szolgáltatások jelenlegi legfőbb problémája, hogy időjárás függő és szezonális. Ugyan az újonnan átadott Aqua-Palace ennek mérséklésére hivatott, azonban kiegészítő szolgáltatások hiányában nem elegendő.</p> <p>A gyógyturizmus mellett egyéb kiegészítő szolgáltatási paletta kialakítására van szükség, melyből nemcsak a turisták, hanem a helyi lakosság nemtől és kortól függetlenül tud válogatni.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Fel kell mérni a kistérség valamennyi településén a már meglévő vagy adottságok alapján kialakítható potenciális turisztikai attrakciókat, ahogy az a <i>Hajdúszoboszló idegenforgalmi, település- és termékfejlesztési koncepciójában</i> és a <i>Hajdúszoboszlói kistérség projektorientált fejlesztési programjában</i> megfogalmazásra került, legyen az</p> <ul style="list-style-type: none"> - természeti érték pl. a Nagyhegyesi „kráter”; ökoturizmus - építészeti emlék: köztéri műalkotások, műemlékek, műemlék jellegű épületek, köztéri szobrok pl. Hajdúszováton a Kotszegi csőszház; - hagyományos vagy újonnan kialakítandó program, rendezvény pl. lovas rendezvények, népkörök rendezvényei, népi mesterségek bemutatói; - aktív kapcsolódásra alkalmas létesítmények pl. repülőtér szolgáltatásai, kistérségi kerékpárút hiánya; Ebesen a Vértölgyi víztározó (rekreációs tó)

	<ul style="list-style-type: none"> - hagyományokkal rendelkező népművészet, képzőművészet, gasztronómia pl. Ebesen Széchényi Ferenc Tájmúzeum - hagyományos mezőgazdasági termelés bemutatása: biogazdálkodás, őshonos állatfajok bemutatója. <p>Kiemelt cél, hogy a térségbe főként a gyógyvíz és a fürdő miatt érkező vendégek megismerjék a korábban rejtett tartalékokat, melyek kiegészítő élményt nyújthatnak számukra.</p> <p>Annak érdekében, hogy a turisták értesüljenek valamennyi kínált szolgáltatásról, szükséges egy turisztikai attrakciók adatbázis felület létrehozása, mely a térségi települések, illetve a kistérség honlapján elérhetővé válik bárki számára.</p> <p>Ezen fejlesztéseknek köszönhetően növekedhet a kistérségbe érkező turisták itt eltöltött vendégéjszakáinak száma, ezzel szoros összefüggésben pedig várhatóan emelkedni fog költségük nagysága, mely többletbevételt jelent ezen ágazatban tevékenykedő vállalkozások száma. Ez pedig hozzájárul a térség turisztikai szempontú versenyképességének további növeléséhez.</p> <p>Természetesen az attrakcióbővítéssel párhuzamosan megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása is szükséges. Ezzel párhuzamosan pedig a turizmusban dolgozók számára fontos a folyamatos továbbképzés biztosítása.</p> <p>Az idegenforgalom által kínált szolgáltatások kialakítása, bővítése során figyelmet kell szentelni a helyi társadalom szükségleteire is, hiszen ez teszi lehetővé, hogy a turisták vendégszerető, kedves helyiekkel találkozhassanak, ennek eredményeként nem alakul ki ellenszenv a lakosság szemében a turisták iránt. Ennek egyik sarokköve lehet, ha a helyi lakosság kedvezményesen veheti igénybe a kínált szolgáltatásokat.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Turisták ➤ Turisztikai vállalkozások ➤ Kistérség lakossága <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települési önkormányzatok ➤ Civil szervezetek
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Újonnan kialakított turisztikai attrakciók száma ➤ Turisztikai attrakciók adatbázis száma ➤ Infrastrukturálisan felújított idegenforgalmi szolgáltatást nyújtó létesítmények száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Látogatói létszám <p><i>Hatásindikátorok:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vendégéjszakák száma ➤ Idegenforgalmi bevétel ➤ A turizmusban foglalkoztatottak létszáma ➤ Munkanélküliek száma, aránya ➤ Gazdasági versenyképesség szintje
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Turisztikai attrakciók adatbázisa létrehozása; ➤ Város és településközpont rehabilitációk megvalósítása; ➤ Ökoturisztikai szabadidőközpont kialakítása; ➤ Kistérségi és a kistérségen kívüli kerékpárutak létesítése; ➤ Kráter tó környékének turisztikai látványossággá tétele; ➤ Turizmusban dolgozók szakmai képzése ➤ Keleti-főcsatorna sport- és turisztikai célú hasznosítása ➤ Kistérségi múzeumi hálózat bővítése ➤ Szabadtéri színpad és Fesztivál-tér rekonstrukciója Hajdúszoboszlón ➤ Hajdúszoboszlói sportrepülőter fejlesztése ➤ "Hajdúmúlt"-programcsomag

7.2.1.2 Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A.1. Turizmus fejlesztése
A/1.1 Intézkedés	Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása
Szükségletek és háttér adatok	<p>Ahogy a Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése intézkedésnél részletezésre került a termálturizmus mellett jelenleg korlátozott az egyéb kiegészítő turisztikai célú szolgáltatások száma, mely különösen a kistérség kisebb településeire jellemző.</p> <p>Azonban az egyes települések, illetve attrakciót szolgáltatók egyéni fejlesztései önállóan nem képesek hatékonyan fellépni a vendégek irányába. Összehangolt fejlesztésre, turisztikai programcsomagok kialakítására van szükség, mely az egyes tématerületek mentén fűzi össze a térség turisztikai kínálatát.</p> <p>A kialakított programcsomagok célcsoportokhoz való eljuttatása térségi szinten koordinált marketing és reklámtevékenység, valamint vendégek tájékoztatására szakosodott szolgálat nélkül nem valósítható meg.</p>
Az intézkedés bemutatása	Az intézkedés fő vezérfonala a kistérségben lévő turisztikai kínálat élménylánccá, turisztikai programcsomagokká összefűzése . Ezen csomagok kialakítása a turizmus különböző ágazatai (aktív-, gyógy-, öko-, gasztro- stb. turizmus) mentén, vagy azok kombinációjaként kerülhetnek kialakításra. Első lépéseként azonban szükséges a

	<p>kistérségben fellelhető valamennyi turisztikai attrakció feltérképezése, azaz az előbbi intézkedés megvalósítása.</p> <p>A programcsomagok kialakításához, valamint azok marketing és reklám propagandájának biztosításához elengedhetetlen egy Térségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment rendszer kiépítése, melynek feladata térségi turizmus koordinációja, összefogása.</p> <p>Ahhoz pedig, hogy a vendégek valamennyi településen kellő információt nyerjenek a helyi vonzerőkről, fontos egy Vendégbarát Térségi Turisztikai Szolgálat kialakítása.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Térségbe érkező turisták ➤ Turisztikai vállalkozások <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Helyi lakosság ➤ Települési önkormányzatok ➤ Civil szervezetek
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kialakított kistérségi turisztikai élményláncok, programcsomagok száma; ➤ Kiépített Térségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment rendszer ➤ Kialakított Vendégbarát Térségi Turisztikai Szolgálat <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Marketing és reklám propagandák száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vendégek száma ➤ Idegenforgalmi bevétel ➤ Munkanélküliek száma, aránya ➤ Gazdasági versenyképesség szintje
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Térségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment rendszer létrehozása pályázati támogatással; ➤ Vendégbarát Térségi Turisztikai Szolgálat (Guest Comfort Service) kiépítése, működtetése

7.2.1.3 Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
-----------------------	--

Részcél	A.1. Turizmus fejlesztése
A/1.1 Intézkedés	Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése
Szükségletek és háttér adatok	<p>A Hajdúszoboszlói kistérségben a turizmus fejlesztése korábban többségében a fürdő, illetve a vendéglátó egységek (éttermek, szállodák, panziók) fejlesztését, bővítését helyezte előtérbe.</p> <p>Az egyéb, kulturális, sport és szabadidős kikapcsolódási lehetőségek csak korlátozott számban és változó minőségben álltak/állnak rendelkezésre. A meglévő programok leginkább a nyári időszakra koncentrálnak, mely tovább fokozza a szezonalitást.</p> <p>Ezen kiegészítő programok, színterek hiányában az egyébként is negatív tendenciákat felmutató vendégforgalom további csökkenése várható.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A kulturális, sport és egyéb szabadidős tevékenységek körének bővítése, a meglévők fejlesztése nemcsak az ide látogató turisták számára, hanem a helyi lakosság kikapcsolódási lehetőségeinek biztosítása érdekében is fontos feladat.</p> <p>A programok kialakításakor külön kiemelt figyelmet kell fordítani időbeli eloszlásukra: a nyári főszezon mellett biztosítani kell, hogy az azon kívül eső időszakban is legyenek magas színvonalú kulturális programok, biztosított legyen sportolási vagy szabadidős lehetőség.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Térségbe érkező turisták ➤ Helyi lakosság <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települési önkormányzatok ➤ Civil szervezetek ➤ Turisztikai vállalkozások
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Újonnan létrehozott programok, rendezvények, szabadidős lehetőségek száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vendégek száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Idegenforgalmi bevétel ➤ Turizmusban foglalkoztatottak száma ➤ Munkanélküliségi ráta
Kapcsolódó	➤ "Bánomkert" sport- és szabadidős központ létrehozása

projektek	<p>Hajdúszoboszlón</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Hajdúszováti napok kibővítése➤ Vervölgyi többcélú víztározó építése ebesi területen, Hajdúszoboszló közelében
-----------	---

7.2.2 Agrárágazat fejlesztése

7.2.2.1 Biogazdálkodás elterjesztése

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A.2. Agrárágazat fejlesztése
A/2.1 Intézkedés	Biogazdálkodás elterjesztése
Szükségletek és háttér adatok	<p>A kistérség kiemelkedő mezőgazdasági hagyományokkal rendelkezik, mely többek között a szántóföldi termeléshez nélkülözhetetlen rendkívül kedvező hajdúsági termőföldek magas aranykorona értékeinek, valamint a mezőgazdasági termelők tapasztalatának köszönhető.</p> <p>A kistérségben betöltött pozíciója ellenére napjainkban alacsony versenyképesség jellemzi a mezőgazdaságot, amely az elaprózódott birtokszerkezettel és az alacsony jövedelemtermelő képességgel van összefüggésben. A helyi termények és mezőgazdasági termékek jelenleg nem képesek felvenni a versenyt a nyugatiakkal, pedig lenne kereslet a helyben termelt és feldolgozott termékekre.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az intézkedés keretében javasolt az alternatív mezőgazdasági tevékenységek elősegítése, melynek elérése érdekében az alábbi tevékenységek szükségesek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Önkormányzati és kistérségi eszközökkel szemléletformáló akciók, valamint speciális agrár tanácsadás nyújtható, melyek a következők lehetnek: <ul style="list-style-type: none"> o Tájékoztató alkalmak, információs rendezvények szervezése, o Esettanulmányok, jó gyakorlatok összegyűjtése, bemutatása a térségben, o Segítségnyújtás tanúsítványok megszerzésében; o Pályázatíráshoz segítségnyújtás; <p>A biogazdálkodás bevezetése és elterjesztése a növény- és állattenyésztésben révén javul a kistérség környezetének állapota, megfelelő minőségű élelmiszer áll a helyi lakosság és az ide érkező vendégek rendelkezésére, és piacképes termékek kerülnek előállításra.</p> <p>E tevékenységen belül a kistérségi társulás által közvetlenül kezdeményezhető és megvalósítható fejlesztések lehetnek a biogazdálkodás keretében előállítandó zöldség, gyümölcs és egyéb termények, termékek (állati is) feldolgozása. A fejlesztés keretében termékláncok kialakítása lehetséges a biozöldséget előállító és beszállító őstermelők (A/2.1 Intézkedés), a létrehozandó feldolgozó üzemek az alacsony képzettségű munkanélküliek munkába állítására (A/3.2. Intézkedés), és a gyógyszállók, vendéglátóhelyek, mint a feldolgozott termék felvásárlói, valamint a fizető-vendéglátók kínálata között.</p>

	A biogazdálkodás térhódításának színteréül a kistérségen belül Nagyhegyes tölthet be meghatározó szerepet, hiszen a településen meghatározó számban vannak jelen a mezőgazdasági termelők, ezért a magas intenzitás eléréséhez nincs szükség a struktúraváltásra.
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A biogazdálkodással foglalkozó termelők <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Helyi önkormányzatok ➤ Helyi lakosság
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alternatív mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozók száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Biogazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az agrárágazatban foglalkoztatottak száma ➤ Mezőgazdaság versenyképessége
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Információs rendezvény a biogazdálkodásról;

7.2.2.2 Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezesek megszervezése a mezőgazdaságban

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A.2. Agrárágazat fejlesztése
A/2.2. Intézkedés	Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezesek megszervezése a mezőgazdaságban
Szükségletek és háttér adatok	<p>Általános, a kistérség gazdaságának minden ágazatát érintő problémaként megállapítható, hogy gyenge az információs kapcsolat a termelők, illetve a feldolgozók és az értékesítést közvetítők, valamint az értékesítést végző szervezetek között. Ennek hatására a termelők, szolgáltatók sok esetben a vevői igények pontos ismerete nélkül állítják elő terményeiket, termékeiket, illetve kínálják szolgáltatásaikat, valamint nagyon nehezen tudják azokat eljuttatni a célközönséghez.</p> <p>További problémát jelent, hogy bizonyos termények, termékek, szolgáltatások esetén az egyes üzleti egységek által előállított mennyiség a kínált szolgáltatás csekély volumene miatt olyan gyenge piaci erőt képvisel, hogy a felvásárlók, közvetítők jelentősebb piaci erejükkel élve alacsony árat szabhatnak meg, vagy nem is foglalkoznak</p>

	az adott beszerzési lehetőséggel.
Az intézkedés bemutatása	<p>Ezért a termelést és szolgáltatásokat megerősítő intézkedések előtt, vagy azokkal párhuzamosan szükséges ösztönözni a vertikális szerveződések (klaszterek) létrehozását, amelyekben az értékteremtési lánc minden résztvevője szerepet vállal. A klaszterek működésének célja, hogy a résztvevők közös érdekeik mentén egyeztethessék üzleti és fejlesztési terveiket, éljenek a keresztértékesítés lehetőségeivel.</p> <p>Szükséges a kisebb volumenben, azonos termékkört kínáló üzleti egységek összefogásának ösztönzése. A kialakuló szerveződések a nagyobb értékesítési volumenen keresztül, jelentősebb piaci tényezőként, kedvezőbb értékesítési pozíciót érhetnek el a tárgyalások során.</p> <p>A termelői csoportok révén:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erősödik a kistérség mezőgazdasági termelői közötti szolidaritás, - javulnak a kistérség mezőgazdasági termékeinek piacra-juttatásának esélyei, - a csoportok kihasználhatják a nagyobb volumenben történő értékesítés-beszerzés (vásárlás) árelőnyeit, - bizonyos speciális eszközök kihasználása hatékonyabb lesz, - csoportok keretében hatékonyabban megoldható a termékek hozzáadott értékének növelését is eredményező elsődleges termékfeldolgozás, - egyszerűbb, olcsóbb, hatékonyabb, az adminisztrációs tevékenység, a közösen kivitelezett beruházások gazdaságilag előnyösebbek, ezekhez könnyebben szerezhető támogatás. <p>A csoportokhoz való csatlakozásról különösen a kisebb, csak részben árutermelő egyéni gazdaságokat kell meggyőzni, hiszen önállóan árutermelő gazdaságként működésképtelenek lesznek.</p> <p>A szövetkezések egy másik válfaját képezhetik a termelők és a vendéglátó-ipari egységek közötti együttműködés, melynek révén a helyi minőségi termékek bevonhatók a vendéglátásba, így felvevőpiaca biztosítottá válik.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Agrárszektorban tevékenykedő vállalkozások <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Agrárvégzettségű munkanélküliek ➤ Vendéglátó-ipari egységek
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Létrehozott együttműködés (szövetkezet) száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A mezőgazdasági foglalkoztatottak száma

	<p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A mezőgazdaság versenyképessége
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tájékoztató rendezvény az együttműködés lehetőségeiről a mezőgazdaságban;

7.2.2.3 Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A.2. Agrárágazat fejlesztése
A/2.3. Intézkedés	Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A kistérség kiemelkedő mezőgazdasági hagyományokkal rendelkezik, mely többek között a szántóföldi termeléshez nélkülözhetetlen rendkívül kedvező hajdúsági termőföldek magas aranykorona értékeinek, valamint a mezőgazdasági termelők tapasztalatának köszönhető.</p> <p>A kistérségben betöltött pozíciója ellenére azonban napjainkban alacsony versenyképesség jellemzi. A helyi termények és mezőgazdasági termékek jelenleg nem képesek felvenni a versenyt a nyugatiakkal, pedig lenne kereslet a helyben termelt és feldolgozott termékekre.</p> <p>A hagyományok és tapasztalat ellenére a kistérségi termelők nem képesek felvenni a versenyt a nyugati piaccal. Magas színvonalú termények, termékek előállításán túl a legfontosabb mindezen áruk megismertetése, és pozicionálásuk a célpiacokon.</p> <p>Ehhez szükséges egy hatékony kistérségi agrár-marketing stratégia kidolgozása, melynek eredményeként megvalósulhat a helyben előállított mezőgazdasági termények és termékek piacra jutása és értékesítése.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az agrárágazat fejlesztése révén biztosított magas színvonalú termények és termékek megismertetését csak egységes fellépéssel, közös agrármarketing programmal lehet megvalósítani, ugyanis a kistérség kisméretűnek számít, ennél fogva mezőgazdasági érdekérvényesítő ereje, és ismertsége korlátozott.</p> <p>E program kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a felépített image, kialakult képzetek sok esetben többet számítanak, mint maga a termék, arculat kialakítására pedig a kistérség esetében van lehetőség.</p> <p>Az intézkedés célja, hogy a marketing eszközei segítségével a kistérség termékértékesítési lehetőségei és ezáltal a kistérségi mezőgazdaság versenyképessége javuljon. Továbbá nagyon fontos hatása az intézkedésnek, hogy ennek megvalósítása áttételesen jelentősen javítja a Hajdúszoboszlói kistérség belső azonosságtudatát, összetartó erejét és külső felismerhetőségét, másoktól való megkülönböztethetőségét.</p>

	<p>Az agrármarketing stratégia kialakításakor célszerű figyelembe venni a turizmus szempontrendszerét is, hiszen magas a térségbe érkező turisták helyi termékek, termények iránt érzett vonzalma és érdeklődése, mely megnövelheti ezen termékek felvevő piacát.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Agrártermelők; ➤ Mezőgazdasági jellegű vállalkozásai <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Felvásárlók; ➤ Turisták
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kidolgozott agrármarketing-program száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Agrártermékek iránti igény <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az agrárágazatban foglalkoztatottak száma ➤ A mezőgazdaság versenyképessége
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Helyi termény, termék, nép-és iparművészeti alkotások fogyasztókhöz (turistákhoz) eljuttatása; ➤ Térségi termény- és termékfeldolgozás, hasznosítás; ➤ Geotermális erőmű hulladék-hőjének kertészeti felhasználása;

7.2.3 Szociális gazdaság erősítése

7.2.3.1 Szociális szövetkezet létrehozása

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A/3. Szociális gazdaság erősítése
A/3.1. Intézkedés	Szociális szövetkezet létrehozása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A helyzetelemzésből kiderült, hogy a munkanélküliek helyzete súlyos problémákat jelent, különösen Hajdúszováton. A Hajdúszoboszlói kistérségben lévő álláskereső jelentős része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik. A munkanélküliség lehetséges kezelése rövidtávon jórészt csak a közmunka lehetőségek bővítését jelenti a térségben, ahol több száz ember kapott így már korábban is átmeneti állást.</p> <p>A közcélú foglalkoztatás fő problémája, hogy a munka biztosításához szükséges eszközök beszerzése anyagi szempontból gondot jelenthet a településeknek (pl. kasza, fűnyíró, stb.), valamint a közcélú munka bérfeszültséget okozhat a munkaerő-piacon, mivel nagyjából azonos pénzért dolgoznak, mint a kistérségben működő cégek alkalmazottai (minimálbéren), ugyanakkor a programban résztvevők feladatköre és a munka mennyisége lényegesen kisebb.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A kistérségben egy szociális szövetkezet létrehozására van szükség, amely a munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő emberek számára munkafeltételeket teremt és közösségi alapjából - különféle kulturális, oktatási, szociális és egészségügyi szükségletek kielégítésének elősegítésével - tagjaik szociális helyzetének javítását segíti elő.</p> <p>A szövetség keretei közé kiszervezhető a közcélú munka, amelynek keretében anyagilag megoldott a közcélú foglalkoztatás biztosításához szükséges eszközök beszerzése. A közcélú munka kiszervezésével megoldódnának a munkaerő-piacon jelen lévő bérfeszültségek, hisz a szövetséggel kötött munkaszerződés alapján mindenkire azonos feltételek vonatkoznak.</p> <p>Az eszközök beszerzése a szövetség által pályázati úton történik, amelyhez a szükséges önerőt a szövetség tagjai közösen biztosítják. Az eszközök használata és fenntartása során nagyon fontos szerepet játszik a szövetkezet tagjai között a megegyezés. Szociális szövetkezet keretein belül tartósan álláskeresőket, csökkent munkaképességűeket alkalmaznak, és tevékenysége a tagok lakóterületén hiánypótló.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alacsony iskolai végzettségű vagy képzettség nélküli állástalanok ➤ Tartós munkanélküliek <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérség lakossága

	➤ Települések önkormányzatai
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Létrehozott szociális szervezetek száma, <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szociális szervezetben foglalkoztatottak száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Társadalmi jólét emelkedése a kistérségben ➤ Munkanélküliség csökkenése
Kapcsolódó projektek	➤ Szociális szervezet létrehozása

7.2.3.2 Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A/3. Szociális gazdaság erősítése
A/3.2. Intézkedés	Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése (különösen Hajdúszováton)
Szükségletek és háttér adatok	<p>A helyzetelemzésből kiderült, hogy a Hajdúszoboszlói kistérségben lévő álláskeresők jelentős része alacsony iskolai végzettségű, $\frac{2}{3}$-uk legfeljebb szakiskolai, vagy szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezik. Ezen kedvezőtlen helyzet a kistérségi települések közül Hajdúszováton a legjelentősebb. A foglalkoztatási csoportok szerint a munkanélküliek több mint háromnegyede segédmunkás, szakmunkás, vagy betanított munkás.</p> <p>Habár a Munkaügyi kirendeltségre bejelentett szabad álláshelyek harmada nem igényel szakképzettséget, a meglévő munkaerőt nem képes felszívni.</p> <p>Ezért szükséges olyan munkahelyteremtés megvalósítása, mely az alacsony képzettséggel rendelkezők számára betanított munkára ad lehetőséget.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A munkahelyteremtés legfontosabb lépése, hogy olyan vállalkozást vonzzon a térségbe, mely ilyen munkavállalói bázist igényel.</p> <p>Fontos szempont, hogy a potenciális vállalkozás profilja illeszkedjen a térség adottságaihoz, azaz például részt tudjon venni az agrárágazat fejlesztése rész céljának kapcsán a mezőgazdasági termékek feldolgozásában. Ennek köszönhetően mind a biogazdálkodás, mind az integrációk, termelői és értékesítési szervezetek intézkedésekre hatással van, azok megvalósulásához is hozzájárul. Egymásra szinergikus hatást fejtenek ki.</p> <p>Természetesen egyéb tevékenységet folytató, de betanított</p>

	<p>munkaerő igényű vállalkozások vonzása is kiemelt feladat pl. egy össze vagy szétszerelési üzem létesítése.</p> <p>Letelepedés helyszínéeként különösen Hajdúszovát emelkedik ki, ahol az álláskeresők között a betanított munkások aránya 42%, míg a betanított munkások aránya 27%.</p> <p>A munkahelyteremtés megvalósítását segíti elő az A/4.3 aktívabb befektetés ösztönző intézkedés is.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérség alacsony képzettségű hátrányos helyzetű lakosai <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települések önkormányzatai;
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Célcsoportot foglalkoztatni szándékozó újonnan letelepült vállalkozások száma; <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Célcsoportból foglalkoztatottak száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Életminőség emelkedése ➤ Foglalkoztatásai helyzet javulása
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Összeszerelő üzemek létesítése; ➤ Közmunka programok;

7.2.4 Vállalkozási környezet fejlesztése

7.2.4.1 Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése
A/4.1. Intézkedés	Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A kistérség gazdasági helyzetét alapvetően meghatározza a működő vállalkozások számának alakulása. A kistérségi vállalkozások 76-77%-a Hajdúszoboszlón tevékenykedik. Szinte valamennyi település esetében 2004-2005-ig emelkedő tendencia volt megfigyelhető a vállalkozások számát tekintve, amely a gazdasági válság hatására lassú csökkenésbe váltott. Kivételt képez Ebess, ahol a vizsgált időszakban lassú, de folyamatos emelkedésről beszélhetünk.</p> <p>A nemzetgazdasági ágak szerinti vizsgálat során kirajzolódik a kistérségi települések „munkamegosztása”: a mezőgazdaságban működő vállalkozások száma Hajdúszoboszlón a kistérségi átlag négyszerese, Nagyhegyesen közel 2,5-szerese, Ebess pedig 1,5-szerese. Az ipar, építőipar esetében kistérségi átlag feletti értékkel jellemezhető Nagyhegyes, valamint Ebess. A szolgáltatási szektorban betöltött szerep Hajdúszoboszlón emelkedik ki, amely ágazatban a működő vállalkozások 79%-a található. A működő vállalkozások többségére a kis méret, az egyéni vállalkozások túlsúlya, valamint a tökeszegénység jellemző.</p> <p>A gazdasági versenyképesség növelése, valamint a foglalkoztatási lehetőségek bővítése érdekében szükséges mind a meglévő, mind az újonnan letelepülő vállalkozások támogatása, hatékony támogatási rendszer kialakítása.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A foglalkoztatás megtartásának és növelésének legközvetlenebb és leglátványosabb eszköze a meglévő munkahelyek megtartása, fejlesztése és új munkahelyek létrejötte. A vállalkozások részéről kiemelt szempont a megfelelő humán-erőforrás megléte, a kommunális vagy közlekedési infrastruktúra kiépítettsége, mely újonnan letelepülő vállalkozások esetében kiegészül a befektetés fogadására alkalmas üzleti infrastruktúra és minőségi telephelykínálattal.</p> <p>A vállalkozások támogatásához szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az ipari terület infrastruktúrájának fejlesztése; - A telephelyek közművesítése; - Szakképzett humán erőforrás biztosítása; - Egyéb kedvezmények nyújtása. (pl. munkaerő toborzás, gyors és pontos ügyintézés a hatósági eljárások során, stb.) <p>A Hajdúszoboszlói kistérség nem kíván különbséget tenni a már működő, vagy újonnan érkező vállalkozások támogatása között, mert</p>

	<p>ez diszkriminatív megkülönböztetést eredményezne.</p> <p>Mivel a kistérségben nagyobb ipari területtel, és kedvező közlekedés földrajzi helyzettel Ebes városa rendelkezik, így ez a település a vállalkozásbarát, a vállalkozások innovációs tevékenységének támogatójaként a leghatékonyabban tud az iparosodás irányába specializálódni. Az Észak-Alföldi Régió egyik, és a megye egyetlen nagy ipari központja, Debrecen közvetlen szomszédságában elterülő modern településként a nagyvárosi igényekhez kell igazítani Ebes funkcionalitását.</p> <p>Ennek értelmében Ebes feladata a vállalkozásoknak való megfelelő infrastruktúra kialakítása megfelelő ipari parkok és irodaház(ak) kiépítésével, ezáltal az ipari közvetítő szerep betöltése a nagyváros és a kistérség többi települése között.</p> <p>Természetesen a kistérség többi településén működő, vagy letelepedni szándékozó vállalkozás támogatása is kiemelt feladat.</p> <p>Az újonnan betelepülő vállalkozások számára előnyös lehet, hogy a kistérségben a regionális támogatási térkép alapján, állami támogatás nyújtása esetében a regionális beruházási vagy munkahely-teremtési támogatás határértéke 50%, mely támogatási határérték 20 százalékponttal növelhető a kisvállalkozásoknak, illetve 10 százalékponttal a középvállalkozásoknak nyújtott támogatások esetén.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség vállalkozásai; ➤ Kistérségben letelepedni szándékozó vállalkozások <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A vállalkozások által foglalkoztatottak ➤ A kistérség lakossága
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Támogatásban részesült vállalkozások száma ➤ Újonnan letelepült vállalkozások száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A vállalkozások által létrehozott új munkahelyek száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ álláskeresők számának csökkenése, ➤ inaktívak arányának csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi energetikai stratégia ➤ Vállalkozói kerekasztal(ok)

7.2.4.2 Fejlesztési beruházások támogatása

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése
A/4.2. Intézkedés	Fejlesztési beruházások támogatása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A működő vállalkozások számának kistérségi visszaesése, a kis méret, az egyéni vállalkozások túlsúlya, valamint a tőkeszegénység jellemzően gátat szab a vállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megvalósításának.</p> <p>A vállalkozások által tervezett fejlesztési beruházások megvalósítása olykor kellő tőke hiányában hiúsul meg. Ennek egyik oka, hogy a vállalkozások nincsenek tisztában a pályázati rendszer által nyújtott lehetőségekkel.</p> <p>Egy-egy térség számára kiemelkedő fontossággal bír, hogy mennyiben tudja kihasználni ezeket a forrásokat. Az ÚMFT keretében az eddig támogatott kistérségből származó projektek száma 32, melyből 30 hajdúszoboszlói vállalkozás pályázatának eredménye. Másrészt a benyújtott pályázatok kevesebb, mint fele részesült támogatásban. Mindez azt tükrözi, hogy a kistérségi központon kívüli vállalkozások nem rendelkeznek kellő ismerettel, illetve pályázati tapasztalattal ahhoz, hogy fejlesztéseikhez támogatást nyerjenek.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A felmerült problémák kezelése érdekében szükséges egy információs csatorna kialakítása a Paktummenedzsment szervezet keretei között, mely tájékoztatást nyújt a potenciális kedvezményezettek felé a pályázati lehetőségekről, valamint egy szakképzett pályázati gárda felállítása segítheti és menedzselheti a kistérségi vállalkozások pályázatait, projektjeit.</p> <p>Ennek eredményeként növekedhet a kistérségi pályázatok, valamint a támogatásra érdemesnek ítélt projektötletek száma.</p> <p>Az intézkedés hozzájárul a térségi vállalkozások beruházás ösztönzéséhez, így a foglalkoztatás bővítéséhez.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérségben működő vállalkozások <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi települési önkormányzatok
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Felállított pályázati tanácsadó csoportok száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Beadott pályázatok száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uniós támogatással megvalósuló fejlesztések száma ➤ Foglalkoztatottak számának növekedése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Energiahatékony, alternatív energiafelhasználási program a kistérség energiastratégiája alapján ➤ "Energianapok" a megújuló energiák bemutatása, oktatása ➤ Geotermális erőmű befektetési/fejlesztési vonzerejének kihasználása

7.2.4.3 Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával

Stratégiai cél	A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése
Részcél	A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése
A/4.3. Intézkedés	Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával (www.szoboszlainvest.hu befektetési portál)
Szükségletek és háttéradoatok	<p>A Hajdúszoboszlói kistérség külső források bevonása nélkül önállóan nem képes a hátrányosabb helyzetben lévő településeinek elmaradottságát csökkenteni. A külső források lehetnek egyrészt uniós támogatások, másrészt külső vállalozói források, azaz befektetések.</p> <p>A befektetések bevonásának külső feltételei adottak, hiszen a kistérség Debrecen közvetlen környezetében, valamint az M35 autópálya tözsomszédságában helyezkedik el. A kistérség települései közül legkedvezőbb közlekedés-földrajzi potenciállal Ebes rendelkezik.</p> <p>A kistérség számára fontos a térségben lévő vállalatok megtartása mellett, hogy a térségbe olyan vállalatokat is csábítson, amelyek igényt tartanak a helyi munkaerőre, és termelési folyamatuk során magas hozzáadott-értékű termékeket állítanak elő. Nemcsak a legnagyobb nemzetközi vállalatokra és az általuk létesített telephelyekre kell fókuszálni, hanem a térség iránt érdeklődő hazai kis- és közepes méretű vállalatokra is. Ehhez szükség van a megfelelő infrastruktúra kiépítésére.</p> <p>Jelen intézkedés azt a fontos szempontot érvényesíti, hogy a befektetők számára is értelmezhető formában álljon rendelkezésre információ a kistérségről és annak befektetési lehetőségeiről.</p> <p>A kistérségen belül erre vonatkozó kezdeményezést már Hajdúszoboszló városa elindított a Szoboszló Invest honlap működtetésével, mely egyrészt bemutatja a várost, másrészt ismerteti az önkormányzati és a magán tulajdonban lévő értékesíthető ingatlanokat.</p>
Az intézkedés bemutatása	A befektetés-ösztönzési eszközök kialakítása sokrétű feladat. Első lépésként szükséges lehet az önkormányzatok és magánszemélyek tulajdonában lévő, jelenleg kihasználatlan ingatlanok feltérképezése . Amennyiben az adatlapok kitöltése teljes körűvé válik, a kistérségben

	<p>lévő fejlesztésre alkalmas ingatlanokról, épületekről, és azok műszaki felszereltségéről, állagáról, környezeti állapotáról átfogó képet lehet kapni.</p> <p>Az ingatlan-adatbázis alapján történhet meg az ingatlanok osztályozása, szűrése, valamint a kiajánlásra leginkább megfelelőbb területek összeállítása. Egy jól áttekinthető befektetés-ösztönzési anyag a kistérség rövid bemutatását, a fontosabb gazdasági, munkaerő-piaci mutatókat, az elérhetőségi viszonyokat, valamint a térségben működő fontosabb vállalkozásokat és beszállítói körüket egyaránt tartalmazza.</p> <p>Célszerű egy frappáns kistérségi szlogen, és ehhez illeszkedő logó kialakítása, a kistérség egységes arculatának megteremtése.</p> <p>Az eszközök kivitelezése során törekedni kell az arculati elemek megjelenítésére.</p> <p>A www.szoboszlainvest.hu befektetési portál kistérségi szintű kiterjesztése lehetőséget teremt a kistérségi befektetési lehetőségek megjelenítésére.</p> <p>A közös befektetés-ösztönzési eszközök kialakításának előnye, hogy a kistérség kisebb, hátrányosabb helyzetben lévő települései is lehetőséget kapnak adottságaik bemutatásához, és mindezt jóval olcsóbban (és eredményesebben tehetik meg), mintha egyedül hajtanák végre.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Befektetésre alkalmas ingatlanok tulajdonosai ➤ Települési önkormányzatok <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségbe érkező potenciális vállalkozások, ➤ Kistérség lakossága ➤ Vállalkozások által foglalkoztatottak
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Portálon megjelenő befektetésre alkalmas ingatlanok száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az információkkal elért potenciális befektetők száma; ➤ Honlap látogatóinak száma; ➤ A térségi befektetési lehetőségek iránt érdeklődők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A letelepedő vállalkozások által létrehozott új munkahelyek száma; ➤ A térségi munkanélküliségi ráta javulása;
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Befektetés-ösztönzési és vállalkozás-támogatási stratégia elkészítése ➤ Kistérségi befektetési portál és elektronikus kézikönyv

7.3 Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése

7.3.1 Képzettségi szint javítása

7.3.1.1 Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/1. Képzettségi szint javítása
B/1.1. Intézkedés	Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése
Szükségletek és háttér adatok	<p>Az elmúlt évek infrastrukturális fejlesztéseinek köszönhetően ugyan megújult az ebesi Arany János Magyar - Angol Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a Hajdúszoboszlói Högyes Endre Gimnázium, azonban a kistérség többi oktatási intézménye is felújításra szorul. A szükséges fejlesztések magába foglalják az intézmények épületeinek korszerűsítését, valamint az oktatás megfelelő színvonalon való biztosításához a szükséges eszközök beszerzését is.</p> <p>Az intézkedés keretében arra is érdemes figyelmet fordítani, hogy az oktatási intézményekhez kapcsolódó további kulturális intézmények (könyvtár, művelődési ház) is megfelelő infrastrukturális háttérrel nyújtsanak kínálhatják szolgáltatásaikat a helyi lakosság számára.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az épületek kialakítása során figyelembe kell venni egyrészt a környezetvédelmi, energiahatékonysági szempontokat, másrészt, hogy az iskolák akadálymentesek legyenek, s a fogyatékkal élő tanulók is képesek legyenek zavartalanul részt venni az oktatásban. Kevés kivételtől eltekintve a térség iskoláinak fizikai akadálymentesítése sem történt meg.</p> <p>Több intézményben szükséges korszerű informatikai és kommunikációs eszközök beszerzése is, szem előtt tartva például azt, hogy a kistérségi munkaerő nem rendelkezik megfelelő nyelvtudással.</p> <p>Az épületek rekonstrukciója, az eszközfelszereltség bővítése nemcsak modern körülményeket teremt az általános iskolai oktatásban, de segíti az intézmények költséghatékony működtetését is. Egyes települések iskolái ugyanis a nagyfokú koncentráció miatt leterheltek, míg mások számára az alacsony gyermeklétszám miatt anyagi terheket ró az iskolák gazdaságos fenntartása. A hatékony oktatás és a gazdaságos működés biztosítása érdekében célszerű kistérségi keretek közt tervezni, és együttműködni.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az alapfokú, középfokú oktatásban részesülő gyermekek, tanulók; oktatási intézmények <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oktatási intézmények, illetve fenntartók (települési önkormányzatok)

Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Felújított/épített épületek száma; ➤ Felújított/épített épületek alapterülete; ➤ Kialakított új tanteremek száma, ebből speciális szaktanterem; ➤ Beszerzett informatikai és kommunikációs eszközök száma és paraméterei; ➤ Beszerzett egyéb eszközök száma és paraméterei <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A szaktantermeket használó tanulók száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Óvodai létszám növekedése ➤ 8. osztályos végzettséggel nem rendelkezők arányának csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Térségi általános és középiskolák fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése, eszközbeszerzése

7.3.1.2 Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/1. Képzettségi szint javítása
B/1.2. Intézkedés	Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A Hajdúszoboszlói kistérség munkanélküliségi rátája 10% körül mozog, Hajdúszováton pedig eléri a 25%-ot.</p> <p>A kistérségben lévő három középfokú oktatási intézmény mindegyike Hajdúszoboszlón működik: Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola, Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola, Bocskai István Szakképző Iskola. Az intézmények gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai képzést is biztosítanak. A képzési formák vegyes képet mutatnak. A gimnáziumi oktatás négy, öt és hatosztályos formában történik. A kistérség szakközépiskolai és szakképző intézményeiben a 9-10. évfolyamokon közismereti és szakmai előkészítő képzés, illetve OKJ szakiskolai nappali és esti rendszerű képzés folyik. Mindemellett a Közgazdasági Szakközépiskola felnőttképzési tevékenységet is folytat.</p> <p>Az intézmények lehetőségeikhez mérten igyekeznek kapcsolatot tartani a térségi gazdasági szereplőkkel, ezáltal a képzési igényekhez próbálják illeszteni a profiljukat, melyben segítséget nyújt az újonnan létrejött TISZK.</p>

	<p>Az utánkövetési rendszer eltérően működik az egyes iskolákban. A gimnázium és a szakképző esetében nincs hivatalos visszajelzés, csak a tanulók vagy szülei visszajelzései alapján tudnak tájékozódni az elhelyezkedésről. A közgazdasági esetében a szakmai képesítést szerzők tudnak információt, hogy szakmájában vagy más területen helyezkedett el, míg az érettségizettekről, hogy hol tanulnak tovább. A szakképző és a közgazdasági véleménye szerint a végzős tanulók 60-70%-a a szakmájában helyezkedik el.</p> <p>Az oktatott szakok tekintetében elég színes a paletta: általános gimnáziumi képzés mellett emelt szintű matematika, angol és német oktatásban, továbbá informatikai, közgazdaságtan, vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoportokban szakközépiskolai képzésben is részt vehetnek a diákok. Szakiskolai képzés keretében pedig mezőgazdasági, faipari, informatikai, kereskedelmi, üzleti adminisztrációs, vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoportokban van lehetőség a szakmák elsajátítására.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az oktatás minőségi javítása érdekében szükséges a tanárok folyamatos továbbképzése, valamint tanításhoz szükséges infrastruktúra biztosítása, mely összhangban áll a B/1.1 intézkedéssel.</p> <p>Az intézkedés keretében megtörténik egy átfogó egyeztetés a képzőintézmények, a munkaügyi kirendeltség, illetve az érintett vállalkozások között arról, hogy milyen módon lehet több tanuló számára gyakorlati helyet biztosítani a vállalkozásoknál, illetve annak érdekében, hogy a képzőintézmények pontosabban fel tudják mérni a munkaerőpiac keresleti oldalának elvárásait.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Középfokú tanulók ➤ A kistérség középfokú oktatási intézményei <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség lakossága ➤ Kistérségi foglalkoztatók
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Egyeztetések száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi szinten a vállalkozásoknál létrejövő gyakorlati helyek száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Idegenforgalmi szakképzés kiegészítése több idegen nyelv kommunikációs szintű elsajátításával; ➤ Tehetséggondozási program kialakítása;

7.3.1.3 Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK)

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/1. Képzettségi szint javítása
B/1.3. Intézkedés	Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK)
Szükségletek és háttér adatok	<p>2008. június 1-jén megalakult a Bihari - Sárréti - Hajdúszoboszlói Szakképzés-szervezési Társulás, Berettyóújfalu, Hajdúszoboszló, Püspökladány városok és Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat együttműködésével. Az alapító önkormányzatok úgy döntöttek, hogy a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 2.2. intézkedésének (3. komponense) támogatásával létrehozzák a Térségi Integrált Szakképző Központot (TISZK) a Bihari, Sárréti és Hajdúszoboszlói kistérségekben. Az elnyert támogatásnak köszönhetően 2008 őszén megtörténhetett a korszerű szakképzési rendszer alapjainak lefektetése és a működés beindítása. A Társulás neve pedig 2009. január 1-jétől Pálfi István Szakképzés-szervezési Társulásra változott.</p> <p>A térségben a helyi oktatási és képző intézmények mellett, képzésre és tanácsadásra szakosodott vállalkozások és egyesületek is folytatnak oktatási tevékenységet.</p> <p>Minderre nagy szükség van a kistérségben, hiszen a regisztrált álláskeresők több mint 50%-a szakképzetlen és maximum alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A már létrehozott TISZK hosszú távú működésének biztosítása a kistérség munkaerő-piaci helyzetének stabilizálása érdekében kiemelt feladat, hiszen a TISZK legfontosabb célja olyan szakképző intézményrendszer kialakítása, amely képes rugalmasan reagálni a munkaerő-piaci keresletre. Ezáltal olyan szakképesítési kínálat kialakítása valósulhat meg, amelyek megszerzése esetén el is tudnak helyezkedni a tanulók. Ezt segíti a tanácsadási, illetve pályaválasztási- és pályaaorientációs tevékenység működtetése is.</p> <p>A TISZK kiemelt figyelmet fordít a szakképzésből lemorzsolódók arányának csökkentésére, a felnőttképzési tevékenység fejlesztésére, szerepének bővítésére. A piacképes szakmát nyújtó képzési és átképzési programok segítségével az álláskeresők számára lehetővé válik a munka világába való visszatérés. A munkaszervezet kiemelt feladata a szakképzés fejlesztését segítő támogatások felkutatása, valamint a vállalati kapcsolati háló építése is.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség lakossága <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség képző intézményei ➤ Kistérségi települési önkormányzatok
Monitoring mutatók:	<i>Output indikátorok:</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fenntartott TISZK-k száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ TISZK által elnyert pályázatok száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Foglalkoztatási szint emelkedése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ TISZK fenntartása

7.3.1.4 Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/1. Képzettségi szint javítása
B/1.4. Intézkedés	Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel
Szükségletek és háttér adatok	<p>A nyilvántartott álláskeresők és a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok körében problémát okoz az alacsony iskolai végzettség, továbbá a konvertálható tudás hiánya következtében elhelyezkedésük ellehetetlenül, a tartós álláskeresési állapot konzerválódik.</p> <p>A kistérségben lévő három középfokú oktatási intézmény különböző szakterületeket kínál a fiatalok számára: Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola, Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola, Bocskai István Szakképző Iskola. Az intézmények gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai képzést is biztosítanak. A képzési formák vegyes képet mutatnak. A gimnáziumi oktatás négy, öt és hatosztályos formában történik. A kistérség szakközépiskolai és szakképző intézményeiben a 9-10. évfolyamokon közismereti és szakmai előkészítő képzés, illetve OKJ szakiskolai nappali és esti rendszerű képzés folyik. Mindemellett a Közgazdasági Szakközépiskola felnőttképzési tevékenységet is folytat.</p> <p>Az álláskeresők számára a munkaügyi kirendeltség által kínált képzésekből lehet választani. A Regionális Munkaügyi Központ a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII.16.) MüM rendelet 2. § értelmében minden évben meghatározza és nyilvánosságra hozza azokat a képzési irányokat, amelyekhez tartozó képzésben történő részvételhez mérlegelési jogkörében támogatást nyújt. Döntését megelőzően figyelembe veszi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a bejelentett munkaerőigényeket, - a foglalkoztatás szerkezetében bekövetkezett változásokat, - a munkaerő-piaci előrejelzéseket, <p>továbbá kikéri a munkaügyi tanács véleményét.</p>

Az intézkedés bemutatása	<p>A kistérségben a szakoktatás bár sokszínű, az oktatott szakmákat mindenképpen szükséges korszerűsíteni, a piaci igényekhez igazítani. Az iskolarendszerű képzési programok mellett a felőtképzés fokozottabb alkalmazása egyre népszerűbb, további bővítése indokolt. Fontos lenne továbbá, hogy az oktatási intézmények együttműködjenek a helyi vállalkozásokkal, a munkaerő-piac keresleti oldalán megjelenő szereplőkkel.</p> <p>Az oktatási intézmények fejlesztése, a képzés korszerűsítése (összekapcsolódva a foglalkoztatási programokkal) várhatóan javítani fogja a kistérségben élők elhelyezkedési lehetőségeit. A sikeres megvalósítás érdekében azonban kiemelten fontos hangsúlyt fektetni a motivációra a képzésben, foglalkoztatásban való részvételre.</p> <p>Elsődlegesen a térségben fejleszteni kívánt ágazatokban kívánatos szakismeretek átadását indokolt előmozdítani. A képzési struktúra ideális esetben rugalmasan alkalmazkodik a térségbe telepedő vagy letelepedni szándékozó befektetők igényeihez.</p> <p>A tevékenység fontosabb elemei a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A képzések tartalmi-módszertani fejlesztése; - Az oktatók továbbképzése; - Az oktatáshoz szükséges ingatlanok felújítása, átalakítása, eszközök beszerzése. <p>A képzési programokba indokolt az alapvető vállalkozói ismeretek beépítése is (pl. alapvető menedzsment ismeretek, pénzügyi, nyelvi és kommunikációs készségek). Az ilyen jellegű képzésekkel a kkv-k működésének támogatását és egyes álláskereső önfoglalkoztatóvá válását egyaránt elő lehet segíteni. Az idegenforgalom, mint húzóágazat szempontjából az idegennyelv-ismeret mellett az illemtan-oktatásnak is meg kell jelennie a képzési tematikákban.</p> <p>Új szakok és tantárgyak beillesztése elképzelhető az iskolarendszerű oktatásba is, például Európai Uniói ismeretek, régiófejlesztés, kommunikáció, stb. Emellett fontos a nyelvi képzés további erősítése.</p> <p>A szakképzési programok lebonyolításához szükség van megfelelően felkészült oktatókra, korszerű oktatási eszközökre, valamint a piaci elvárásoknak megfelelő tananyagra. Ezek biztosítására korszerű tananyagok adaptálása és kifejlesztése szükséges, valamint az oktatók továbbképzése, tanulmányutak szervezése.</p> <p>Mind az iskolarendszerben, mind azon kívüli meghirdetett képzések esetében kiemelt figyelmet kell szentelni a tényleges gyakorlati tapasztalat megszerzésére, mely elősegíti az álláskereső munkavállalását.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Képzésben résztvevők ➤ Oktatási intézmények, képzőintézmények ➤ Munkaügyi Központ Hajdúszoboszlói kirendeltsége <p><i>Követett célcsoport:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségben működő vállalkozások ➤ Települési önkormányzatok
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kifejlesztett új tananyagok száma; ➤ Lebonyolított képzési, átképzési programok száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Átképző tanfolyamokat elvégző álláskeresők száma; ➤ Bevezetett új szakmák száma ➤ Újra meghirdetett képzési programok száma ➤ Képzési programokat sikeresen elvégzők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A képzéseket elvégző elhelyezkedettek álláskeresők aránya 1 évvel a képzést követően; ➤ A képzések résztvevői által alapított vállalkozások száma; ➤ Felsőokú oktatási intézményben továbbtanulók számának növekedése; ➤ A nyilvántartott álláskeresők csökkenése a kistérségben
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Foglalkoztatási paktum működtetése

7.3.1.5 Személyre szabott pályaválasztási, pályaorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Rész cél	B/1. Képzettségi szint javítása
B/1.5. Intézkedés	Személyre szabott pályaválasztási, pályaorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása
Szükségletek és háttér adatok	A helyzetelemzés készítése során folytatott fókuszcsoportos interjú alkalmával több probléma is felmerült. A munkaadók szerint a fiatalok jelentős részénél jellemző a nem megfelelő hozzáállás és rátermettség hiánya . Véleményük szerint sokan azért döntenek egy bizonyos szakma mellett, mert úgy gondolják, hogy abban el tudnak helyezkedni. Sajnos azonban többségük sokszor nincs tisztában, hogy az az adott szakma milyen feladatokat, tevékenységeket takar, illetve nem ismerik saját képességeiket, korlátaikat . Különösen igaz ez az idegenforgalomra.
Az intézkedés bemutatása	Annak érdekében, hogy mind a fiatalok, mind az átképzésben gondolkodó munkavállalók szakterület választása megfeleljen egyéni képességeiknek és kvalitásuknak, szükséges személyre szabott pályaválasztási tanácsadás biztosítása. Ennek érdekében

	<p>városi/kistérségi foglalkoztatási szolgáltató központ kialakítása indokolt a Hajdúszoboszlói kistérségben.</p> <p>Ezzel párhuzamosan a képzett humánerőforrás helyben tartása érdekében kistérségi ösztöndíjrendszer kialakítása szükséges azon tanulók számára, akik a kistérség számára versenyképes szakmát kiemelkedő színvonalon sajátítanak el.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pályaválasztás előtt álló fiatalok; ➤ Átképzésben gondolkodó munkavállalók <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség lakossága; ➤ Kistérségi települések önkormányzatai
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kialakított foglalkoztatási központok száma ➤ Kialakított ösztöndíjrendszer száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tanácsadáson résztvevők száma ➤ Ösztöndíjban részesülő fiatalok száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Foglalkoztatottak száma emelkedése ➤ Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Városi/kistérségi foglalkoztatási szolgáltató központ kialakítása; ➤ Ösztöndíjrendszer a fiatalok szakmai fejlődése és helyben tartása érdekében

7.3.2 Munkaerő-piaci reintegráció

7.3.2.1 Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/2. Munkaerő-piaci reintegráció
B/2.1. Intézkedés	Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között
Szükségletek és háttér adatok	<p>A helyzetelemzés kidolgozása során megvalósult egyeztetések, rendezvények alkalmával a Munkaügyi központ Hajdúszoboszlói kirendeltségével kapcsolatban döntően pozitív vélemények hangzottak el. A térség vállalataival való szoros kapcsolattartást a jövőben is célszerű fenntartani, azokra szükséges mechanizmusokat kialakítani.</p> <p>A korábban bemutatott, képzést és felnőttképzést támogató intézkedések csak akkor lehetnek eredményesek, ha azok valóban megfeleltethetők a térségben felmerülő igényeknek. A munkaerő-piaci kínálat kialakításának kereslet-orientáltan szükséges történnie.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A képzések beindításához szükséges a térségi munkaerő-kereslet és -kínálat feltérképezése, azaz a képzési igények pontos beazonosítása.</p> <p>A tevékenység keretei között szükséges a térségben élő, elhelyezkedési nehézséggel küzdő lakosokról pontos szakmai-képzettségi térkép készítése, ezzel párhuzamosan a munkaerő-piaci kereslet elemzése, tehát a térségben működő önkormányzati szervek, civil szervezetek és a vállalkozások igényeinek feltérképezése. Fontos tényező, hogy ez a feltérképezés ne egyszeri alkalomra korlátozódjon, hanem meghatározott időközönként frissítést igényel.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Álláskeresők és inaktív lakosság; ➤ Munkaügyi Központ Hajdúszoboszlói kirendeltsége, ➤ A kistérség vállalkozásai; <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települési önkormányzatok
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Adatbázis a munkalehetőségekről, kedvezményekről; <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Beindított képzési programok száma; ➤ A képzéseken résztvevők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A nyilvántartott álláskeresők számának és arányának csökkenése a térségben

Kapcsolódó projektek	➤ Tranzit foglalkoztatási program
----------------------	-----------------------------------

7.3.2.2 Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/2. Munkaerő-piaci reintegráció
B/2.2. Intézkedés	Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése
Szükségletek és háttér adatok	<p>A versenyképes tudás, képzettség, megfelelő készségek hiánya akár örökre kizárhat valakit a munkaerőpiacról, miközben az életen át tartó tanulás stratégiája a gazdasági szerkezet változása mellett is biztosíthatja az alkalmazkodásra kész munkavállalók megélhetését.</p> <p>„Az egész életen át tartó tanulás az iskolai előkészítéstől a nyugdíj utáni korig terjedően magában foglal minden formális, nem-formális és informális tanulást. Tehát az egész életen át tartó tanulás fogalmába minden olyan tanulási tevékenység beleértendő, amely tudás, készségek és képességek fejlesztése céljából történik - személyes, állampolgári, társadalmi és/vagy foglalkoztatási szempontból.”</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A térségi aktív munkaerő nagy része betanított munkát végez, képzettségi szintje viszonylag alacsony, korábban szerzett szakmai ismereteit nincs módja szinten tartani és aktualizálni. Ezeknek a munkavállalóknak az ismeretek korszerűsítésével, az élethosszig tartó tanulási modell bevezetésével kell segíteni.</p> <p>A felnőttképzés kiterjesztése nem csak szakmák kitanítását kell, hogy jelentse, hanem az élethosszig tartó tanulás modelljének megfelelően olyan általános ismeretek, kompetenciák átadását is, mely általános segítséget jelentenek az elhelyezkedésben.</p> <p>Ennek a szemléletnek a továbbadása, a képzési lehetőségek koordinálása és a munkavállalói igényeknek való hozzáigazítása is nélkülözhetetlen feladat.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérség lakossága <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségben működő vállalkozások; ➤ A kistérség településeinek önkormányzatai
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Átképzésben, továbbképzésben résztvevők száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Több szakmával, képesítéssel rendelkezők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi felnőttképző rendszer kialakítása, működtetése a foglalkoztatási stratégia és paktum alapján

7.3.2.3 Felzárkóztatási programok szervezése

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/2. Munkaerő-piaci reintegráció
B/2.3. Intézkedés	Felzárkóztatási programok szervezése
Szükségletek és háttér adatok	<p>A helyzetelemzés szerint a Hajdúszoboszlói kistérségben a lakosok közel ¾-e alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, nincs érettségije, amelyből 1,6% gyakorlatilag analfabétának tekinthető, hiszen az általános iskolai első évfolyamát sem végezte el. Ezzel szemben felsőfokú végzettséggel a lakosok mindössze 8,2%-a rendelkezik (a megyében 10,8%).</p> <p>A kistérséget alkotó négy település között lényeges különbségek fedezhetők fel: Hajdúszovát tekinthető a leginkább iskolázatlan településnek, hiszen a lakosainak 66%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, az érettségizettek aránya nem éri el a 10%-ot, míg a felsőfokú végzettségűek aránya 3,5%.</p> <p>Az ezer lakosra jutó tanulók száma szintén az alacsony képzettségi szintre utal.</p> <p>Munkaerő-piaci szempontból leghátrányosabb helyzetben azon rétegek vannak, akik nem végezték el az általános iskolát. Hátrányuk abban nyilvánul meg, hogy a legtöbb OKJ-s képzés elvégzését legalább alapfokú végzettséghez kötik. Ennek hiányában szakmaszerzési lehetőségük szinte lehetetlenné válik.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az alapvető munkaerő-piaci hátrányok leküzdése érdekében szükséges az általános iskola befejezésére irányuló felzárkóztató programok, képzések szervezése.</p> <p>Ezzel párhuzamosan az általános kompetenciák fejlesztése érdekében személyiség fejlesztő, illetve motivációs tréningek szervezésére kerül sor.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alacsony iskolai végzettségű lakosok <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi települések önkormányzatai;

	➤ Kistérségi munkaadók
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Általános iskola befejezésére irányuló képzések száma; ➤ Személyiség fejlesztési tréningek száma; ➤ Motivációs tréningek száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alapfokú képzést megszerzők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Foglalkoztatottak számának növekedése; ➤ Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Felzárkóztató program az általános iskolai végzettség megszerzésére; ➤ Személyiségfejlesztés tréningek megvalósítása;

7.3.2.4 Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/2. Munkaerő-piaci reintegráció
B/2.4. Intézkedés	Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele
Szükségletek és háttér adatok	<p>A települési önkormányzat, illetve önkormányzati társulás (többcélú kistérségi társulás) foglalkoztatási feladatainak ellátása során a rendelkezésre állási támogatásra jogosult álláskeresőkre részére közmunkát és/vagy közcélú foglalkoztatást szervez, amelyhez minden év elején közfoglalkoztatási tervet készít. A közfoglalkoztatási tervben foglaltakat a kirendeltség, illetve kirendeltség és szolgáltató központ, 2000 fő feletti települések esetében a helyi szociálpolitikai kerekasztal előzetesen véleményezi.</p> <p>A Hajdúszoboszlói kistérségben a minden település önállóan készít közfoglalkoztatási tervet, melyből három település (Hajdúszoboszló, Hajdúszovát és Nagyhegyes) terveit a kistérségi társulás egységesített formába Társulás közfoglalkoztatási terve néven foglalja össze. Azaz ezen települések esetében mind a munkáltató, mind az állami normatíva igénylője a kistérségi társulás.</p> <p>Összességében elmondható, hogy a közcélú foglalkoztatás és a hozzá kapcsolódó közmunkák megítélése igen vegyes. Az önkormányzatok inkább pozitívnak ítélik meg a létét, mivel összességében szociális és gazdasági problémák kezelhetőek (igaz, csak rövidtávon) a program segítségével. Ezzel szemben a civil szervezetek és a vállalkozók szkeptikusabbak a programmal kapcsolatban, hiányolják a világos koncepciót és a színvonalas szervezést a program vonatkozásában.</p>

<p>Az intézkedés bemutatása</p>	<p>A közfoglalkoztatást a szociális törvény szabályozza. A kistérség a részben társulási szintre emelés ellenére sem használja ki a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó összes tevékenységét, főleg a kommunálisra koncentrál, pedig egyéb tevékenységek is szóba jöhetnének (kulturális, szociális, egészségügy, stb.)</p> <p>Az intézkedés magában foglalja a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó véleménycseréket az egyes kistérségi szervezetek között, annak érdekében, hogy a munkavégzés során teljesen kihasználják a törvények adta lehetőségeket a közfoglalkoztatás vonatkozásában. Így a közcélú munka olyan szegmensben is megjelenhet, ahol eddig alig vagy egyáltalán nem volt jelen. A felsorolt intézkedések a helyi Munkaügyi Kirendeltség koordinációjában valósul meg, szorosan együttműködve a Paktummenedzsment Szervezettel.</p>
<p>Célcsoportok</p>	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Közcélú foglalkoztatásban résztvevő személyek <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi települések önkormányzatai ➤ Kistérségi Társulás
<p>Monitoring mutatók:</p>	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó új tevékenységek száma kistérségben <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott személyek száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktív munkaerő-piacra visszakerült személyek száma
<p>Kapcsolódó projektek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi szintű és szervezésű közmunka-programok

7.3.2.5 Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása

Stratégiai cél	B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése
Részcél	B/2. Munkaerő-piaci reintegráció
B/2.5. Intézkedés	Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A helyzetelemzésből kiderült, hogy a kistérségben komoly problémát jelent a fiatal, képzett munkaerő elvándorlása.</p> <p>Ezzel párhuzamosan a hátrányos helyzetű munkavállalói körbe tartozó pályakezdők, nők, fogyatékkal élők, 40 évesnél idősebbek, gyermekes anyák elhelyezkedési esélyei, illetve munkaerő-piacon való megmaradásuk komoly feszültségek forrása. Rendkívül magas a munkanélküliek száma.</p> <p>Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának alkalmazottai között jelenleg is van távmunkában, illetve részmunkaidőben foglalkoztatott személy. Az így foglalkoztatottak száma azonban a kistérség problémáinak megoldására nem elegendő. Az önkormányzatok mellett szükséges a vállalkozások, és egyéb intézmények szemléletformálása az alternatív foglalkoztatási lehetőségek irányába.</p> <p>Mindezen problémák kezelése alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazásával megoldhatóvá válna, a feszültségek mérséklődnének.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Annak érdekében, hogy ez a foglalkoztatási forma elterjedjen a kistérségben szükséges egy szemléletformáló rendezvénysorozat megvalósítása, mely a részmunkaidő, és távmunka előnyeire hívja fel a figyelmet a térség foglalkoztatói számára.</p> <p>A kistérségi társulás és a települési önkormányzatok törekedni fognak ezen foglalkoztatási formák alkalmazására, ezáltal hírvivői, és pozitív példái lesznek.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hátrányos helyzetű munkavállalók <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kistérségi foglalkoztatók
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemléletformáló rendezvények száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alternatív foglalkoztatás keretében alkalmazott személyek száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Munkanélküliségi ráta csökkenése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szemléletformáló programsorozat az alternatív foglalkoztatási lehetőségekről

7.4 Térségi összefogás, együttműködés

7.4.1 Közösségfejlesztés

7.4.1.1 Rekreációs lehetőségek bővítése

Stratégiai cél	C. Térségi összefogás, együttműködés
Részcél	C/1. Közösségfejlesztés
C/1.1. Intézkedés	Rekreációs lehetőségek bővítése
Szükségletek és háttér adatok	<p>Az egyének munkahelyi terheltségét jelentősen befolyásolja az is, hogy a munkaidő letelte után hogyan, milyen lehetőségek között tudja eltölteni szabadidejét, ezért fontos a megfelelő rekreációs, kikapcsolódási lehetőségek biztosítása. A szakképzett, felsőfokú végzettséggel bíró munkaerőnek lakhelyének megválasztásakor további kiemelt szempont az is, hogy a település tud-e biztosítani az ő igényeinek megfelelő szórakozási lehetőségeket.</p> <p>Hajdúszoboszlón a fürdő komplexum pihenési, sportolási és gyógyulási lehetőséget biztosít.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A kulturált szabadidő eltöltésének feltételeit célszerű minden településen megvizsgálni, felmérni a jelenlegi lehetőségeket, a jövőbeli fejlesztési igényeket pedig komplexen szükséges megvizsgálni.</p> <p>Kiemelt feladat a művelődési házak, könyvtárak, teleházak megfelelő infrastrukturális állapotának, a kor követelményeinek megfelelő eszközpark meglétének biztosítása. Fontos, hogy az infrastrukturális megfelelés mellett az intézményekhez kapcsolódó szolgáltatások is sokrétűek legyenek, több korosztályhoz szóljanak.</p> <p>A fenti létesítményeken túlmenően a játszóterek, sportpályák, pihenőparkok, szabadtéri színpadok, közterek megfelelő állapotának a biztosítása is szükséges.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérség településeinek lakossága <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Térségbe érkező turisták, vállalkozások, helyi önkormányzatok
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Parkok, zöldfelületek, játszóterek, közösségi terek, szabadidős létesítmények alapterülete; ➤ Parkok, zöldfelületek, játszóterek, közösségi terek, szabadidős létesítmények száma; ➤ Beszerzett eszközök száma és paraméterei; ➤ Lakossági programok száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A szabadidős létesítményeket igénybevevő lakosok száma; ➤ A létesítményekhez kapcsolható programok száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települési ingatlanok értékének növelése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hajdúszoboszlói balneoterápiás kutató-, képző- és rehabilitációs központ; ➤ Kistérségi komplex egészségügyi szűrő-, diagnosztikai és regeneráló központ;

7.4.1.2 Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása

Stratégiai cél	C. Térségi összefogás, együttműködés
Részcél	C/1. Közösségfejlesztés
C/1.2. Intézkedés	Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása
Szükségletek és háttér adatok	<p>A szabadidő eltöltés infrastrukturális hátterének biztosítása csak a lehetőséget jelenti ahhoz, hogy a térségben lakó és dolgozó embereknek meglegyen a kulturált szabadidő eltöltésének a lehetősége. Ahhoz, hogy ez a lehetőség valóra váljon szükséges az infrastruktúra „élettel való megtöltése”, azaz szabadidős programok szervezése a kistérségben.</p> <p>A közösség fejlesztését célozzák meg a segítő célzatú mentorok képzése és alkalmazása.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Nagyobb figyelmet szükséges fordítani a lakosság számára megrendezésre kerülő programokra, mint falunapok, majálisok, hagyományokra alapozott vásárok szervezésére, melyeknek akár turisztikai hozadéka is lehet, mégis elsődlegesen a lakosság kikapcsolódásához, szabadidő eltöltéséhez, a közösségi szemlélet erősítéséhez nyújtanak lehetőséget.</p> <p>A különböző programok szervezése ugyanakkor történhet kistérségi szinten – ezzel is erősítve a kistérségi azonosságtudatot, és kapcsolatokat építve a kistérség települései között.</p> <p>Jó példa lehet ilyen kistérségi szinten megvalósítható programra képzési program, melynek keretében minden érdeklődő kistérségi polgár ingyen megismerkedhet az informatikai (Internet) használatához szükséges alapvető ismeretekkel. A képzéstől nem várható a térségi informatikai tudás lényeges erősödése, de annál inkább tekinthető a szabadidő hasznos eltöltésének, társadalmi kapcsolatok kiépítését segítő formájának. Az ezen képzésen résztvevők ezt követően másoknak adhatják át megszerzett tudásukat. A jól teljesítők közül pedig info-mentor alkalmazására is sor kerülhet, aki a kistérségben rendelkezésre álló informatikai termekben segíti a lakosok hivatali ügyintézését az interneten keresztül.</p>

Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A térség lakossága <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A térségben dolgozók ➤ A kistérségbe érkező turisták
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérségi szinten kialakításra kerülő közös programok ➤ Megvalósult képzések száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A programokon résztvevők száma ➤ Képzéseket elvégzők száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérségi azonosságtudat erősödése ➤ Az életminőség javulása a kistérségben
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Közösségi info-mentorok, civil referensek képzése, foglalkoztatása ➤ Kistérségi civil fórum működése; ➤ Kistérségi projekt-előkészítő- és menedzsment iroda létrehozása, működtetése

7.4.2 Szemléletformálás

7.4.2.1 Esélyegyenlőség biztosítása

Stratégiai cél	C. Térségi összefogás, együttműködés
Részcél	C/2. Szemléletformálás
C/2.1. Intézkedés	Esélyegyenlőség biztosítása
Szükségletek és háttér adatok	<p>Az esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió horizontális szempontjaként kiemelt fontosságú feladat. A foglalkoztatási szempontból kiemelt helyen kezelendő a nemek közötti esélyegyenlőség mellett a fogyatékkal élők, a halmozottan hátrányos helyzetű csoportok, valamint munkaerő-piaci szempontból a pályakezdők, csökkent munkaképességűek, időskorú munkavállalók egyenlő esélyeinek biztosítását.</p> <p>Az esélyegyenlőség biztosítása nem csupán a társadalmi szolidaritás miatt fontos. A magyar társadalom elöregedése miatt különösen fontos, hogy kihasználjuk a fent említett csoportokban lévő, jelenleg nem kellő arányban hasznosított potenciális humán erőforrást.</p> <p>Az esélyegyenlőség biztosítása további előnyökkel járhat a gazdasági vállalkozások, civil szervezetek, a közszféra számára egyaránt. Egy intézmény (működjön az akár a for-, akár a non-profit szférában) számára hosszú távon előnyt, értéket jelent, ha munkavállalói a legkülönbözőbb társadalmi csoportokból kerülnek ki.</p> <p>Az esélyegyenlőség biztosításához tartozik az épületek, különösen a közhasználatú intézmények mindenki számára balesetmentes megközelíthetősége. Az akadálymentesítés nem történt meg valamennyi közszolgáltatást nyújtó intézményben.</p> <p>Jogsabályi kötelezettség, hogy az ötven főnél több munkavállalót foglalkoztató költségvetési szervek, és többségi állami tulajdonban álló jogi személyek működésükkel kapcsolatban esélyegyenlőségi tervet kell elfogadniuk.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>A közszféra magatartása azért különösen fontos e témakör kapcsán, mert így példát mutathat a gazdasági vállalkozások számára is. De a közszférán túlmenően minden közhasználatú épület, illetve hely esetében szükséges az esélyegyenlőség, a fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítésének biztosítása.</p> <p>Az esélyegyenlőség biztosításához egyrészt szükséges az akadálymentesítés – a kistérség egyes közhasználatú épületeinek fizikai akadálymentesítése megkezdődött, illetve tervbe van véve (polgármesteri hivatalok, művelődési házak, orvosi rendelők). Fontos, hogy megtörténjen az egyes intézmények honlapjainak is „akadálymentesítése” olyan esetben, ahol ez releváns, azaz az oldalt látássérült emberek is látogathatják.</p> <p>Az esélyegyenlőségi terv készítésének kötelezettsége csak az 50 főnél több munkáltatót foglalkoztató költségvetési szervekre kötelező ugyan, de hasznos lehet azt feltérképezni, és írásban rögzíteni, hogy az ennél kisebb méretű intézmény, önkormányzat mit tehet a maga</p>

	<p>eszközeivel, foglalkoztatáspolitikájával az esélyegyenlőség biztosítása, és szemléletének terjesztése terén.</p> <p>Ilyen, az esélyegyenlőségi tervben tárgyalt kérdés lehet, hogy az önkormányzat (vagy az általa működtetett intézmény) tudja-e vállalni a megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatását, akár a távmunka lehetőségén keresztül.</p> <p>A kistérségi szint – a települési szinttel szemben – megfelelő méretűnek tűnik ahhoz, hogy a kistérségben különböző típusú fogyatékossgal élőkkel, illetve azok szervezeteivel felvegye a kapcsolatot, például egy esélyegyenlőség-ügyi referens segítségével és kérje ki a véleményüket az őket érintő intézkedésekben. Ez nem feltétlenül azt jelenti, hogy kistérségi szinten valakinek ezzel teljes munkaidőben szükséges foglalkoznia, de fontos, hogy a témakörnek egyértelműen meglegyen a felelőse.</p> <p>A siketek és nagyothallók helyzetének, munkaerő-piaci reintegrációjuk érdekében számítógéphez és az internet használatához való hozzájutásukat indokolt támogatni, hiszen a távmunka esetükben igen hatékonyan alkalmazható foglalkoztatási mód.</p> <p>A vakok és gyengénlátók közlekedését – és egyúttal munkába járásuk megkönnyítését – a közlekedési lámpákra szerelhető hangjelzést adó berendezésekkel lehet megkönnyíteni.</p> <p>A térségben a mozgássérültek közlekedéséhez, esélyegyenlőségének biztosításához további akadálymentesítési munkálatokra van szükség.</p> <p>A fenti fejlesztések azonban csak úgy képzelhetők el, ha a fejlesztés valódi szükségessége, prioritása meghatározható, és a célcsoport bevonása, valamint a velük való egyeztetés, kapcsolattartás intézményesült formát ölt.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A fogyatékkal élők, a hátrányos helyzetűek <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Települési önkormányzatok, közintézmények, közhasználatú épületek üzemeltetői
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Akadálymentesített épületek száma; ➤ Akadálymentesített közúti átkelők száma; ➤ Elfogadott esélyegyenlőségi terv <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A célcsoportból foglalkoztatottak száma <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Befogadó munkahelyi és társadalmi attitűd erősödése
Kapcsolódó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A hiányzó közintézményi fizikai akadálymentesítések végrehajtása ➤ A térségi közintézmények infokommunikációs akadálymentesítése;

- A közúti átkelők akadálymentesítése;

7.4.2.2 Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről

Stratégiai cél	C. Térségi összefogás, együttműködés
Részcél	C/2. Szemléletformálás
C/2.2. Intézkedés	Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről
Szükségletek és háttéradatok	<p>A kedvezőtlen demográfiai folyamatok eredményeként a munkavállalási korú népesség csökken, miközben az eltartottak, időskorúak aránya évről-évre nő. Ezért különösen fontos, hogy a foglalkoztatás bővítésénél mind a foglalkoztatásba bevontak körét növeljük, mind a foglalkoztatási lehetőségek körét bővítsük.</p> <p>A rugalmas vagy atipikus foglalkoztatási formák igen elterjedt foglalkoztatási formák Európában, tőlünk nyugatra a lakosság közel harminc százaléka dolgozik távmunkában.</p> <p>Ugyan a magyar foglalkoztatáspolitikában is kiemelt szerepet kapnak a fentiek, azonban ismertetésük, elfogadtatásuk még várat magára.</p> <p>A rugalmas foglalkoztatási formák csak úgy tölthetnek be a kistérség foglalkoztatásában jelentősebb szerepet, ha ezzel párhuzamosan a munkavállalói oldal szemléletformálása is megtörténik, és erősödik az élethosszig tartó tanulás gyakorlata.</p>
Az intézkedés bemutatása	<p>Az intézkedés keretében a kistérségben egy információs központ vagy weboldal kerül kialakításra, illetve egy munkatárs kinevezése várható. A cél, hogy a fenti munkaformák mind szélesebb vállalkozói körhöz eljussanak, a lehetőségek és az érdekeltek körének felmérésétől kezdve, a vállalkozói körnek nyújtandó tanácsadásig. Az intézkedés megoldása többféleképpen elképzelhető és jól összekapcsolható más intézkedésekkel.</p>
Célcsoportok	<p><i>Közvetlen célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A kistérség vállalkozásai, közintézményei <p><i>Követett célcsoport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű lakosság, a táv- és részmunkában dolgozni kívánók
Monitoring mutatók:	<p><i>Output indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ A létrejött tájékoztatói eszközök, csatornák száma; ➤ A tanácsadásba bevont vállalkozások száma <p><i>Eredmény indikátorok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Az esélyegyenlőségi célcsoportba tartozó foglalkoztatottak száma;

	<p>➤ A kistérségben létesült táv- és rész munkahelyek száma</p> <p><i>Hatásindikátorok:</i></p> <p>➤ A foglalkoztatás növekedése a kistérségben;</p> <p>➤ Befogadó munkahelyi és társadalmi attitűd erősödése</p>
Kapcsolódó projektek	<p>➤ Kistérségi fenntartható fejlődési terv (Local Agenda 21.) elkészítése, teljesítése</p>

8 MEGVALÓSÍTÁSI MECHANIZMUS

8.1 Fejlesztések térségi szintű koordinációja

A foglalkoztatási stratégia megvalósításában érintettek köre széles, a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás, a kistérség településeinek önkormányzatai, az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Hajdúszoboszlói kirendeltsége, a kistérség képző intézményei, helyi civil szervezetek, valamint a helyi foglalkoztatók alkotják. Feladatuk a szükséges szervezeti keretek biztosításával, a legfontosabb foglalkoztatáshoz kapcsolódó feladatok definiálásával, valamint a célcsoportok és kedvezményezettek körének informálásával a települési és kistérségi szintű foglalkoztatási igények kielégítése.

8.1.1 Intézményi és szervezeti háttér

A projektek megvalósulásához szükséges támogatások, és célleírányzatok összegét, a projektek támogatások lehívására való jogosultságát a „nagyterületi” területfejlesztési szervezetek hagyják jóvá. Ebből kifolyólag a fejlesztési stratégia megvalósítását segítő kistérségi projekteket az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács, a Hajdú-Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség, valamint a szaktárcák és az Irányító Hatóságok felé szükséges továbbítani.

8.1.2 A végrehajtásért felelős szervezet legfontosabb feladatai

A kistérségi projektek végrehajtásáért a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás a felelős, az önkormányzati szintű projektek megvalósításakor azonban a felelősség megosztható az érintett településsel. A Társulás feladatai a következők:

- Társadalmi-gazdasági helyzetének folyamatos értékelése;
- A települési önkormányzatok és gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseinek összehangolása, az együttműködés elősegítése;
- Finanszírozási források felkutatása;
- Alprogramok, részprogramok évenkénti felülvizsgálata;
- Nyilvánosság tájékoztatása a programok célkitűzéseiről, a megvalósulás részleteiről;
- Kistérség érdekképviselete testületekben, fórumokon.

Az operatív feladatokat az erre a célra létrehozandó **paktummenedzsment szervezet** végzi, mely a projektek megvalósítása során együttműködik az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség (ÉARFÜ) által a kistérségbe delegált kistérségi koordinátorral.

A paktummenedzsment szervezet feladatai a következők:

- A Foglalkoztatási Paktum titkársági és adminisztratív feladatainak ellátása
- Koordináció a kistérségben működő különböző irodák, intézmények között
- Befektetés-ösztönzési tevékenység koordinálása, térségi szervezése;
- Kistérségi marketing és PR tevékenységek irányítása, szervezése;
- Nyilvánosság biztosítása: térségi honlap működtetése, hírlevél
- Projekt-előkészítés, pályázatírás és projektmenedzsment;
- A program megvalósítását befolyásoló tényezők figyelemmel kísérése, és jelentési kötelezettség;

- Kistérségi stratégia képviselője a regionális tervezésben.

8.1.3 Tájékoztatás szükségessége

A kistérségi és települési fejlesztések lakosság felé történő kommunikációja fontos **közösségformáló eszköz**, mely lehetőséget biztosít a kistérség társadalmisítási folyamatának felgyorsítására, mert teret ad a véleménynyilvánításnak, a lakosság bevonásának. A kommunikáció több csatornán keresztül történik. A **Foglalkoztatási Fórum** célja a paktumban folyó munka nyilvánosságának biztosítása, valamint lehetőség teremtés arra, hogy a résztvevők javaslatokat fogalmazhassanak meg a következő időszak programjaival kapcsolatban. A fórum keretében tájékoztatás történik az elmúlt időszak foglalkoztatást érintő országos, megyei, helyi történéseiről, valamint a bemutatásra kerül az Irányító Csoport eddigi munkája, eredményei és a felmerülő problémák. A fórum nyilvános bárki számára, aki a helyi foglalkoztatási kérdések iránt érdeklődik. A Foglalkoztatási Stratégia és a Foglalkoztatási Paktum aktuális információi az erre a célra kialakított **internetes felületen** olvashatók.

8.2 Forrás térkép

A program megvalósítása kistérségi projekteken keresztül történik, ezen projektek előkészítésében, a finanszírozási források felkutatásában jelentős szerepe lesz a kistérségnek. A megvalósítás során felmerülő operatív feladatokat a Foglalkoztatási Paktumhoz kapcsolódó Paktummenedzsment végzi, aki félévente beszámol az Irányító Csoportnak az erre vonatkozó tevékenységéről.

A Stratégia minden egyes beavatkozási terület esetében megpróbálja ismertetni a lehetséges támogatási formákat. Ezek egy része az Európai Unió Strukturális Alapjaiból finanszírozható, de szükséges a lehetséges hazai (központi és decentralizált) pályázati források felkutatása, figyelemmel kísérése is.

A 2011-2013-as időszakra vonatkozó akció tervek tartalma a stratégia készítésekor nem ismertek, így prioritások megjelölésére került sor.

A 2014-2020 programozási periódusra megfogalmazott regionális politika ismeretében a forrástérképet szükséges a későbbiekben aktualizálni.

Foglalkoztatási Stratégia célrendszere		Lehetséges források
A. Gazdasági versenyképesség növelése, foglalkoztatási lehetőségek bővítése		
A/1. Turizmus fejlesztése	• Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP III. tengely: A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése • ÚMVP III. tengely: A kulturális örökség megőrzése • ÚMVP III. tengely: A turisztikai tevékenységek ösztönzése • ÉAOP 2. Prioritás: Turisztikai célú fejlesztések: Turisztikai termék- és attrakciófejlesztés
	• Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP III. tengely: A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése • ÚMVP III. tengely: A kulturális örökség megőrzése • ÚMVP III. tengely: A turisztikai tevékenységek ösztönzése • ÉAOP 2. Prioritás: Turisztikai célú fejlesztések: Turisztikai termék- és attrakciófejlesztés • ÉAOP 2. Prioritás: Turisztikai célú fejlesztések: Desztináció-menedzsment fejlesztés
	• Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő	<ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti Civil Alapprogram pályázatai • ÉAOP 2. prioritás: Turisztikai célú fejlesztések: Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése

	fejlesztése, kínálatbővítése;	
A/2. Agrárágazat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Biogazdálkodás elterjesztése; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP I. tengely: A humán tőke fejlesztését és a tudás támogatását célzó intézkedések • ÚMVP I. tengely: Fiatal gazdák induló támogatása • ÚMVP III. tengely: Mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása
	<ul style="list-style-type: none"> • Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezők megszervezése a mezőgazdaságban; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP I. tengely: Termelői csoportok létrehozásának támogatása
	<ul style="list-style-type: none"> • Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP IV. tengely: A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása
A/3. Szociális gazdaság erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • Szociális szövetkezők létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> • Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) pályázati forrásai
	<ul style="list-style-type: none"> • Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése (különösen Hajdúszováton); 	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP I. tengely: A humán tőke fejlesztését és a tudás támogatását célzó intézkedések • Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) pályázati forrásai • Munkaügyi Központok foglalkoztatási pályázatai • Közcélú foglalkoztatás forrásai
A/4. Vállalkozási környezet fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> • ÚMVP I. tengely: Szaktanácsadói szolgáltatások igénybevétele • ÉAOP 1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés: Regionális üzleti környezet infrastrukturális fejlesztése • ÉAOP 1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés: Regionális és interregionális együttműködések elősegítése • GOP 1. Prioritás: A modern üzleti környezet erősítése • GOP 2. Prioritás: A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése • ÉAOP 1. Prioritás: Regionális

		<p>gazdaságfejlesztés: Információs és innovációs szolgáltatások fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÁROP 1. Prioritás: Folyamatok megújítása és szervezetfejlesztés • EKOP 1. Prioritás: A közigazgatás és a közigazgatási szolgáltatások belső folyamatainak megújítása • EKOP 2. Prioritás: A közigazgatási szolgáltatásokhoz történő hozzáférést támogató fejlesztések (szolgáltatások eljuttatása az ügyfelekhez)
	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztési beruházások támogatása; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés: Regionális és interregionális együttműködések elősegítése • ÚMVP III. tengely: Képzés és tájékoztatás • ÚMVP III. tengely: Készségek elsajátítása, ösztönzés és végrehajtás • GOP 1. Prioritás: A modern üzleti környezet erősítése • GOP 2. Prioritás: A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése
	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával (www.szoboszlainvest.hu befektetési portál); 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 1. Prioritás: Regionális gazdaságfejlesztés: Regionális és interregionális együttműködések elősegítése • GOP 3. Prioritás: A modern üzleti környezet erősítése

B. Munkaerő-piaci kínálat fejlesztése

B/1. Képzettségi szint javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 4. Prioritási tengely: Humán infrastruktúra fejlesztése: Humán közszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése • ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: Városfejlesztés • TIOP 1. Prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése
	<ul style="list-style-type: none"> • Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 4. Prioritási tengely: Humán infrastruktúra fejlesztése: Humán közszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése

	nagyobb számú biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • TIOP 1. Prioritás: Az oktatási infrastruktúra fejlesztése
	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatók és képzők összefogása (TISZK) 	<ul style="list-style-type: none"> • TÁMOP 2. Prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása
	<ul style="list-style-type: none"> • Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel; 	<ul style="list-style-type: none"> • TÁMOP 2. Prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása • TÁMOP 4. Prioritás: A felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése, a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében
	<ul style="list-style-type: none"> • Személyre szabott pályaválasztási, pályaorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> • TIOP 2. Prioritás: A munkaerő-piaci részvételt és a társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése
B/2. Munkaerő-piaci reintegráció	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között, 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése
	<ul style="list-style-type: none"> • Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése 	<ul style="list-style-type: none"> • TÁMOP 1. Prioritás: A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése
	<ul style="list-style-type: none"> • Felzárkóztatási programok szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése
	<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése • Munkaügyi Központok foglalkoztatási pályázata • Közcélú foglalkoztatás forrásai
	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása; 	<ul style="list-style-type: none"> • ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi

		szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése
C. Térségi összefogás, együttműködés		
C.1. Közösségfejlesztés	•Rekreációs lehetőségek bővítése;	•ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: Városfejlesztés
	•Közösségi és kulturális programok (képzések) kialakítása;	•ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: Városfejlesztés •ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése •ÚMVP IV. tengely: Térségek közötti és nemzetközi együttműködések
C/2. Szemléletformálás	•Esélyegyenlőség biztosítása;	•ÉAOP 4. Prioritási tengely: Humán infrastruktúra fejlesztése: Humán közszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése •ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: Városfejlesztés •TÁMOP 5. Prioritás: Társadalmi befogadás, részvétel erősítése
	•Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről;	•ÉAOP 5. Prioritás: Város és térségfejlesztés: A régiós civil és egyházi szervezetek társadalmi szerepvállalásának növelése, együttműködésük megerősítése •Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) pályázati forrásai

8.3 Monitoring rendszer

A program sikeressége, eredményessége érdekében kiemelt fontosságú a végrehajtás folyamatos nyomon követése, az outputok és eredmények kitűzött célokkal való összevetése, azaz a monitoring tevékenység. Jelen program vonatkozásában a monitoring tevékenység az alábbi elemekre épül:

- Monitoring indikátorok,
- Éves jelentések.

Már a tervezési szakaszban kialakításra kerül a monitoring mutatók (indikátorok) rendszere. Az intézkedések leírása tartalmazza az alprogram végrehajtásának nyomon követését szolgáló indikátorok (output, eredmény és hatásindikátorok) megnevezését.

9 FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM

A Foglalkoztatási Paktum egy nem jogi formában működő együttműködési keret-megállapodás, melynek célja a térség aktiválása, foglalkoztatási színvonalának növelése a gazdasági és foglalkoztatási folyamatok együttes befolyásolásával.

A paktum végrehajtásában széleskörű partnerség együttműködése szükséges; az önkormányzatok, a munkáltatók (for- és non-profit szférából egyaránt), a munkavállalók érdekképviselői (pl. kamarák), valamint a civil szféra vesznek részt a működésben. A foglalkoztatási paktumok célcsoportja a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek, a tartós álláskereső, romák, megváltozott munkaképességűek, nők, pályakezdő fiatalok, valamint az 50 év felettek.

A paktum célkitűzései alapvetően kapcsolódnak a különböző szintű foglalkoztatáspolitikai célokhoz és a térség gazdaságfejlesztési elképzeléseihez.

Átfogó célok:

- Kistérség foglalkoztatási színvonalának növelése;
- A nemi esélyegyenlőség figyelembe vétele;
- A térség adottságainak kihasználása, a foglalkoztatási potenciál fejlesztése az idegenforgalom, a kereskedelem, a sport-szabadidő, a szociális szolgáltatások és a kultúra terén.

Középtávú célok:

- A civil szféra megerősítése, együttműködés erősítése a foglalkoztatási célú civil szervezetekkel;
- A hátrányos helyzetű és a munkaerő-piacról kiszorult rétegek (re)integrációjának elősegítése;
- A térségi gazdaság munkaerő igényének kielégítése, munkaerő-piaci fejlesztések képességekkel, szolgáltatások nyújtásával és egyéb közgazdasági eszközökkel;
- A térség gazdaságfejlesztési elképzeléseinek és szakképzési kínálatának összehangolása.

Közvetlen célkitűzések

- Új munkahelyek teremtése a helyi vállalkozói szektor támogatásával;
- A tanácsadási és gondozási lehetőségek bővítése a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek érintettek számára;
- Munkaerő-piaci felzárkóztató, pályaorientációs és szakképesítést adó képzési programok biztosítása az alacsony végzettségűek számára;
- A helyi és közösségi szolgáltatások fejlesztése az IKT segítségével.

9.1 A Foglalkoztatási Paktum működési rendje

9.1.1 Általános rendelkezések

1. A Hajdúszoboszlói Térségi Vonzerő Foglalkoztatási Paktum rövidített neve: HTVFP (továbbiakban HTVFP)
2. A HTVFP célja: A térség foglalkoztatási szintjének növelése, a nyilvántartott álláskereső és inaktívok számának és arányának csökkentése.

3. A HTVFP feladatai:

- Új munkahelyek teremtésének elősegítése, a jelenlegiek megőrzésében való részvétel, a helyi vállalkozói szektor segítése.
- A térségi gazdaságfejlesztési elképzelések, illetve a szak- és átképzés összehangolása.
- Munkaerő-piaci felzárkóztató, pályaorientációs és szakképesítést adó képzési programok, tanácsadás és egyéb szolgáltatások biztosítása.
- A szektorok közötti együttműködés elősegítése, a partnerség elvének érvényesítése.
- A HTVFP a közös cél elérése érdekében létrehozott olyan együttműködési forma, amely önálló jogalanyisággal nem rendelkezik.
- A HTVFP fenntartásának és működtetésének biztosítása.

9.1.2 A HTVFP tagjai

A HTVFP minden olyan szervezet, és személy számára nyitott, akik aláírásukkal megerősítik a Helyi Foglalkoztatási Paktumhoz való csatlakozásuk szándékát.

A csatlakozási szándékot a HTVFP Irányító Csoportjának kell bejelenteni. Annak elfogadásáról az Irányító Csoport dönt. A csatlakozás abban az esetben érvényes, ha azt a jelenlevők többsége, elfogadja.

9.1.3 A HTVFP szervezetei, vezetője

A HTVFP szervezetei:

- Foglalkoztatási Fórum
- Irányító Csoport
- Paktummenedzsment szervezet

A FOGLALKOZTATÁSI FÓRUM

A térségi foglalkoztatási paktum legmagasabb szintű szervezete a foglalkoztatási fórum, melynek tagja mindazon szervezet, amely a Hajdúszoboszlói Térségi Vonzerő Foglalkoztatási Paktumhoz csatlakozott. A szervezeteket a szervezet képviselője, vagy az általa megbízott személy képviseli.

A Foglalkoztatási Fórum célja, feladatai

A fórum célja, hogy a lehető legszélesebb kört tájékoztassa a térség foglalkoztatási helyzetéről, erősítse a partnerséget, biztosítsa a kölcsönös információáramlást, a nyilvánosságot és a kontrollt.

- Az aktuális munkaerő-piaci helyzetről tájékoztatást nyújt;
- Az éves munkaprogram összeállításához segítséget ad;
- A Foglalkoztatási Paktum addigi tevékenységeit véleményezi;
- A munkaerő-piaci programokra vonatkozóan javaslatokat dolgoz ki.

A Foglalkoztatási Fórum működése

A Foglalkoztatási Fórumot az Irányító Csoport elnöke évente legalább egy alkalommal hívja össze.

A Fórum a megállapodást aláíró szervezetek mellett a foglalkoztatási kérdések iránt érdeklődő szervezetek és személyek előtt is nyitva áll, ők tanácskozási jogú résztvevők.

Kapcsolattartás

A HTVFP tagjai a két ülés között személyes találkozókkal, e-mailben, és telefonon keresztül tartják a kapcsolatot.

A paktum működését a kialakítandó honlap is segíteni fogja.

Döntések

A HTVFP határozatképes, ha tagjai többsége jelen van, döntéseit (állásfoglalásait) nyílt szavazással hozza, érvényességükhöz a jelenlévők több mint felének az egybehangzó szavazatára van szükség.

Minden tag egy szavazattal rendelkezik.

Emlékeztető

A HTVFP üléseiről emlékeztető készül. Az emlékeztetőt a HTVFP Menedzsment szervezete készíti el 8 napon belül.

Az emlékeztetők elkészítéséért az Irányító Csoport vezetője a felelős.

IRÁNYÍTÓ CSOPORT

A paktumban foglaltak végrehajtásáért az Irányító Csoport, mint a Foglalkoztatási Paktum operatív végrehajtó szervezete a felelős.

Az irányító csoport feladatai:

- A Foglalkoztatási Paktum éves munkaprogramjának kidolgozása;
- A résztvevő szervezetek között a munkaprogramban foglaltak megvalósításának koordinációja;
- A térségben a partneri kapcsolatok kialakulásának és fejlesztésének elősegítése;
- Információk gyűjtése és a Foglalkoztatási Fórumok megszervezése;
- Feldolgozza a fórumok ajánlásait.

Az irányító csoport tagjai

- Észak – alföldi Regionális Munkaügyi Központ Hajdúszoboszlói Kirendeltségének vezetője
- Bocskai István Szakképző Iskola igazgatója

- Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt. vezérigazgatója
- Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás elnöke
- Hajdúszoboszlói Turisztikai Nonprofit Kft. ügyvezetője
- Hajdúszoboszlói Járóbeteg-Ellátó Centrum igazgatója
- Ebesi Vendégvárók Egyesületének elnöke
- Hajdúszovát Község polgármestere
- Hajdúszoboszlói Gazdakör elnöke
- Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának jegyzője, a kistérségi többcélú társulás titkára

Minden tag egy szavazattal rendelkezik, határozatképes a tagok többségének jelenlétével, döntéseit a jelenlevők többségi szavazatával hozza.

Az Irányító Csoport szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülészik.

Az Irányító Csoport elnökét és helyettesét az irányító csoport tagjai választják, aki összehívja és vezeti az üléseket, gondoskodik a jegyzőkönyv elkészítéséről.

Az irányító csoport elnökének feladata:

- A HTVFP működésének irányítása és koordinációja;
- A foglalkoztatást érintő projektek létrehozásának kezdeményezése, és szükség esetén koordinációja;
- Külső fórumokon és szakmai rendezvényeken a HTVFP képviselése.

PAKTUM MENEDZSMENT SZERVEZET

A menedzsment feladatokat 3 fő látja el.

Kocsisné Szabó Angéla – *főállású menedzsment tag,*

Dr. Kertész Ferenc – *félállású menedzsment tag,*

Rácz Beáta - *félállású menedzsment tag.*

Kocsisné Szabó Angéla elérhetőségei:

Cím: 4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.

Telefon/Fax: 06-52-273-582/06-52-557-302

E-mail: paktum@hajduszoboszlo-foglalkoztatasi.hu

Dr. Kertész Ferenc elérhetőségei:

Cím: 4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.

Telefon/Fax: 06-52-273-591/06-52-557-302

E-mail: kertesz.ferenc@hajduszob.hu

Rácz Beáta elérhetőségei:

Cím: 4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.

Telefon/Fax: 06-52-273-591/06-52-557-302

E-mail: racz.beata@hajduszob.hu

A menedzsment szervezet feladatai:

- Titkársági és adminisztrációs feladatok ellátása;
- A kistérségben működő különböző irodák és intézmények közötti koordináció biztosítása;
- Befektetés-ösztönzési tevékenységek koordinálása, térségi szervezése;
- Kistérségi marketing és PR tevékenységek irányítása, szervezése;
- Nyilvánosság biztosítása: térségi honlap működtetése, hírlevelek küldése az érintetteknek;
- Projekt-előkészítés, pályázatírás és projektmenedzsment feladatok szervezése és segítése;
- A program megvalósítását befolyásoló tényezők figyelemmel kísérése;
- Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia képvisellete a regionális tervezésben.

9.1.4 Egyéb rendelkezések

A HTVFP tagjai tudomásul veszik és elfogadják, hogy a Foglalkoztatási Paktum eredményei (módszerek és eljárások) köztulajdont képeznek, és kötelezettséget vállalnak arra, hogy azokat nyilvánosan hozzáférhetővé teszik.

10 IRODALOMJEGYZÉK

A turisztikai vonzerő felhasználása foglalkoztatásra a Hajdúszoboszlói kistérségben - Helyzetfeltárás, 2010.

A Hajdúszoboszlói kistérség közfoglalkoztatási terve, 2010.

A hajdúszoboszlói kistérség projektorientált fejlesztési programja, 2005.

Beszámoló a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás eddigi tevékenységéről és terveiről, 2009. április

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Terve, 2009.

„Hagyományok, értékek, ízek Hajdúszoboszlón” – program-központú turisztikai fejlesztési koncepció, 2009.

Hajdúszoboszló idegenforgalmi, település- és termékfejlesztési koncepciója, 2006.

Hajdúszoboszló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2008.